

Begroting 2018

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER	3	4 BUDGETAUTORISATIE	71
1 2018 IN PERSPECTIEF	4	4.1 Autorisatie exploitatiebudgetten per programma	71
2 PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD	6	4.2 Autorisatie investeringen	73
1 De kracht van samen	6	5 VASTSTELLINGSBESLUIT	74
2 Veilig zijn en veilig voelen	7		
3 De nieuwe zorg	10		
4 Duurzaamheid	15		
5 Financiële positie	17		
3 PROGRAMMA'S	19		
1 Openbare orde en veiligheid	19		
2 Fysieke leefomgeving	23		
3 Economie	28		
4 Onderwijs	32		
5 Sport, cultuur en recreatie	37		
6 Sociaal domein	42		
7 Volksgezondheid en milieu	48		
8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	54		
9 Bestuur	58		
10 Bedrijfsvoering	61		
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	65		

LEESWIJZER

Dit is de begroting voor 2018 Deel 1.

In hoofdstuk 1 staat een samenvatting '2018 in perspectief'.

PARAGRAFEN COALITIEAKKOORD

Hoofdstuk 2 bevat vijf paragrafen, conform de hoofdthema's van het coalitieakkoord 2014-2018 'Samen kansen pakken!' van VVD, D66, Seyst.nu en het CDA. Het zijn:

1. Burgerkracht in Zeist
2. Veilig zijn en veilig voelen
3. De nieuwe zorg
4. Duurzaamheid
5. Financiële positie

Deze paragrafen hebben de gehele raadsperiode 2014-2018 een plek in begroting en jaarrekening. De paragrafen behandelen deze thema's voor de gehele raadsperiode en hebben niet alleen betrekking op het betreffende jaar van de begroting of jaarrekening.

PROGRAMMA'S

Hoofdstuk 3 behandelt de programma's. Per programma staan de antwoorden op de vragen 'Wat willen we bereiken?', 'Wat gaan we daarvoor doen?' en 'Wat gaat dit kosten?' centraal.

Per begroting 2017 is onze begroting ingedeeld conform de voorgeschreven productindeling uit de vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording. De producten zijn voorgeschreven maar het staat ons vrij de producten onder te brengen in de verschillende programma's. Er bestaat één wijziging in de indeling ten opzichte van de begroting 2017: het product 'Openbaar groen en openlucht recreatie' is verplaatst van programma 5 'Sport, cultuur en recreatie' naar programma 2 'Fysieke leefomgeving' (voorheen 'Verkeer en vervoer').

De fysieke leefomgeving wordt als één geheel gezien en benaderd, door zowel de inwoners van Zeist als de werkwijze intern. Het openbaar groen is een groot en belangrijk onderdeel van deze fysieke leefomgeving. Maar ook openlucht recreatie (vnl. speeltoestellen) is hier op zijn plek. Dus daarom is dit product ondergebracht in programma 2 en heeft dit programma een naam gekregen die de lading beter dekt: fysieke leefomgeving.

Hoofdstuk 4 gaat over de budgetautorisatie en hoofdstuk 5 het vaststellingsbesluit.

Verdere specificaties, van onder andere financiële gegevens, staan in Deel 2. Beide delen vormen samen de begroting 2018.

De cijfers in deze begroting zijn gebaseerd op al vastgesteld beleid. In programma 11 (Financiering en algemene dekkingsmiddelen) worden de uitgangspunten financieel beleid kort toegelicht.

In het raadsvoorstel begroting 2018 worden enkele voorstellen met financiële consequenties aan de raad voorgelegd. Na instemming door de raad worden deze effecten via een begrotingswijziging in de cijfers verwerkt.

2018 IN PERSPECTIEF

In deze begroting kijken we naar wat we in 2018 willen doen en bereiken. Het is tevens de laatste begroting van de huidige coalitie. En daarom een goed moment om nog even stil te staan bij de ambities waarmee deze vier jaar geleden van start is gegaan.

'Samen kansen pakken!' is de titel van het [coalitieakkoord 2014-2018](#). De gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders streven naar een inclusieve samenleving, waarin iedereen meetelt en meedoet. Waarin we samen tot resultaten komen. Samen met inwoners en samen met onze netwerkpartners.

We stonden en staan in deze raadsperiode voor grote opgaven en uitdagingen. Sommige waren te voorzien, andere onverwacht.

Zo vonden er grote veranderingen plaats in het Sociaal domein. Sinds 2015 voeren wij veel zorgtaken uit die voorheen bij het Rijk en de provincie lagen. We stonden voor de opgave om die nieuwe taken goed en efficiënt uit te voeren, met nieuwe manieren van werken. Het betekende voor inwoners, zorgaanbieders en gemeente een grote verandering in organisatie, rollen en verantwoordelijkheden. En we zijn nog dagelijks bezig te leren hoe we hier samen met onze partners verder vorm aan kunnen geven, zodat we voor en met inwoners het beste resultaat kunnen behalen. Ook zijn de verhoudingen in de wereld aan het wijzigen. Dat brengt op veel plaatsen onveiligheid(sgevoelens) met zich mee. In Zeist proberen wij te voorkomen dat mensen het gevoel hebben dat zij buiten de boot dreigen te vallen en zich daardoor tot extreem gedrag laten verleiden.

Al deze ontwikkelingen leiden ertoe dat we samen moeten optrekken. Samen optrekken en samen werken aan het goede leven in Zeist. Dat doen we door het samenspel tussen inwoners, tussen inwoners en lokale overheid en binnen de gemeente te versterken

en te vernieuwen. Zo werken we aan vernieuwing van de democratie, in vrijheid en in verbondenheid met elkaar.

We hebben te maken met een groeiende groep woningzoekenden. Starters, studenten, ouderen die langer zelfstandig wonen, statushouders. We spannen ons de komende jaren daarom extra in voor het versneld huisvesten van deze specifieke groepen woningzoekenden. Hierover maken we afspraken met onder andere particuliere eigenaren, woningbouwcorporaties en huurdersorganisaties.

We zijn in gesprek gegaan met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden over hoe Zeist een fijne en veilige plek kan zijn. Een klimaatneutraal Zeist, waarin we duurzaam omgaan met onze leefomgeving. De ideeën en wensen die deze gesprekken hebben opgeleverd, staan beschreven in de [Brede Milieuvisie](#).

Samen met inwoners, winkeliers en vastgoedeigenaren hebben we flinke stappen gezet in de herinrichting van het centrum van Zeist. In april 2018 wordt een groot deel van het werk opgeleverd. Ook een wijkwinkelcentrum als De Clomp krijgt dankzij de vorig jaar gesloten realisatieovereenkomst met de projectontwikkelaar een flinke impuls. Op deze manier vergroten we de aantrekkelijkheid van Zeist.

Bij een aantrekkelijke woon- en leefomgeving hoort ook verkeersveiligheid. We hebben vooral aandacht voor de veiligheid van voetgangers en fietsers in onze gemeente en een verbeterde verkeersveiligheid rondom scholen. Dit laatste zowel door middel van aanpassingen in de directe schoolomgeving en op de bekende schoolroutes als door educatie.

De maatschappij is niet maakbaar. We kunnen niet alles voorspellen en ook niet alles voorkomen. Dat levert kansen, maar ook dilemma's op en daarin zullen we keuzes moeten maken. Dit betekent ook kritisch naar onszelf blijven kijken. Maatwerk wordt steeds

Begroting 2018

belangrijker, op allerlei vlakken. We gaan daarom op nieuwe manieren samenwerken. En inwoners moeten zich gezien en gehoord voelen. De doorbraakleeromgeving binnen het Sociaal domein is hiervan een voorbeeld. We kijken hier samen met onze maatschappelijke partners op casusniveau welk maatwerk mogelijk is, waarbij we starten vanuit het perspectief van de persoon zelf en niet vanuit onze eigen professionele regels en financiële voorwaarden.

Zeist heeft al jaren een sterke en stabiele financiële positie. We investeren flink, we hebben de lasten voor inwoners, ondernemers en verenigingen omlaag gebracht, en zijn structureel op orde. We hebben de risico's goed in beeld en reserves en liquide middelen om onze opgave vorm te geven.

We zullen ook in deze laatste etappe van de huidige raadsperiode kansen pakken voor een beter en mooier Zeist!

PARAGRAAF 1 DE KRACHT VAN SAMEN

In de gemeente Zeist werken we aan een fijn wonen, werken en leven. We noemen dit 'Het goede leven in Zeist'. Een subjectief begrip dat voor iedereen anders is. Opgeteld zal dat goede leven waarschijnlijk veel vergelijkbare criteria kennen: veiligheid, een groene leefomgeving, een betaalbaar huis, werk, democratie, voldoende inkomsten om van te leven, iemand om op terug te vallen als het even niet lukt. Voor veel aspecten hebben inwoners de gemeente helemaal niet nodig. Soms wel. Dan geeft de gemeente een steuntje in de rug.

Maatschappelijke organisaties, stichtingen, verenigingen, ondernemers, vrijwilligers, gemeenteraad, college van burgemeester en wethouders, medewerkers van de gemeente en inwoners

We bouwen aan een levendige democratie, een inclusieve samenleving waarin niemand tussen wal en schip valt.

van Zeist weten elkaar steeds beter te vinden om samen te werken aan 'het goede leven'. We bouwen aan een levendige democratie, een inclusieve samenleving waarin niemand tussen de wal en het schip valt. Waarin we uitersten in de samenleving tegengaan en verbinden. Er zijn tal van voorzieningen, organisaties en mogelijkheden gecreëerd. Daarom moeten we onszelf scherp houden of onze inwoners door al die bomen het bos nog wel zien. Het kan nodig zijn om hand in hand de juiste weg naar hulp te vinden. Bij onszelf ligt de opgave om ook werkzaamheden in dat bos uit te voeren zodat het daglicht erbij kan blijven komen en mensen op eigen kracht hun weg vinden. Dat betekent concreet dat we onze eigen, in jaren zorgvuldig opgebouwde systemen en processen, en die van de samenwerkende organisaties, ter discussie stellen. Er is een klimaat ontstaan waarin we de vraag stellen of hetgeen we doen nog steeds bijdraagt aan het hoogste doel: het goede leven in Zeist. En we zien het als onze taak om de systemen binnenstebuiten te keren op zoek naar beter. Dat is taai, wij zijn daar bij uitstek bij nodig. We zijn ambitieus en willen snel naar beter en het moet zorgvuldig met respect voor ieders rol. Een (organisatie)verandering kost tijd. We leven in een tijd van constante verandering en vernieuwing en zoeken naar de juiste menselijke maat.

Samen oplopen is niet meer weg te denken. Met onze eigen inwoners en ondernemers in tal van ontwikkeltrajecten en initiatieven. Ook op regionaal niveau, zowel bestuurlijk als in toenemende mate ook met het bedrijfsleven aan tafel, werken tal van netwerken en samenwerkingsverbanden samen aan bovenlokale vraagstukken op het vlak van mobiliteit, economische ontwikkeling (USP), woningmarkt, recreatie. Zo zijn er bestuurlijke en ambtelijke platforms, innovatietafels, inspiratiebijeenkomsten en een regionale arbeidsmarkt. Het valt niet altijd mee om met zoveel partijen de belangen goed op tafel te krijgen en te bouwen aan een gemeenschappelijke inzet gericht op resultaat. We blijven op zoek naar de lichtheid in de samenwerking. Niet opgelegd maar een natuurlijk halen en brengen van kennis, inspiratie en wensen op de dossiers die Zeist raken. Nu en in de toekomst. Samen kansen pakken is nog steeds actueel.

■ PARAGRAAF 2 VEILIG ZIJN EN VEILIG VOELEN

De basis voor een veilige samenleving is een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen. Een samenleving waarin inwoners zich gezien en gehoord weten en erbij worden getrokken wanneer zij buiten de boot dreigen te vallen. Een samenleving ook die grenzen aangeeft en consequenties durft te trekken wanneer die grenzen worden overschreden.

Om die veilige samenleving te bevorderen is tijdens de huidige raadsperiode nog meer de focus gelegd op de wijken en buurten. Buurtbewoners zijn betrokken bij het opstellen van het Veiligheidsplan 2016-2019 en werken in de praktijk steeds meer samen met de BOA's, politie en het buurtpreventieteam, bijvoorbeeld door mee te doen aan Waaks, Burgernet en WhatsApp-groepen. Met elkaar vormen zij de ogen en oren in de samenleving en werken zij aan een veilig Zeist.

In Zeist gaat het cijfermatig goed met de veiligheid. Het aantal misdrijven is de afgelopen jaren gedaald met 25% (in 2017 gedaald met 7%). Het aantal woninginbraken is zelfs gehalveerd in de laatste vijf jaar. Het gevoel van onveiligheid is verminderd met 10%. Tegelijkertijd vragen we ons af of inwoners zich ook daadwerkelijk veiliger zijn gaan voelen. Incidenten in de wereld om ons heen, zoals terroristische aanslagen en de berichtgeving daarover hebben grote invloed op de veiligheidsgevoelens in privésfeer en op straat.

Om de veiligheidsbeleving goed te kunnen duiden zijn we in 2017 een onderzoek gestart samen met de Hogeschool Utrecht en het Verwey-Jonker Instituut. Bewoners zijn geïnterviewd over hun woonbeleving in de buurt en er is ook uitvoerig gesproken met

professionals in de wijken. Waar zitten pijnpunten in de buurt? Hoe werken we als professionals samen? Waar liggen kansen en bedreigingen en welke informatie heeft wie nodig om het werk goed te kunnen doen? En hoe gaan we met die informatie om? Daarnaast zijn de trends en ontwikkelingen in de cijfers onderzocht op basis van politiecijfers en diverse monitoren.

De resultaten van dit onderzoek moeten een vernieuwd en gezamenlijk handelingsperspectief bieden voor inwoners en professionals ten aanzien van veiligheid. De eerste uitkomsten zijn in het najaar van 2017 beschikbaar en zullen in de eerste helft van 2018 met de raad worden besproken.

■ 'DUISENBERGMETHODE'

Leidraad voor de veiligheidsaanpak is het Veiligheidsplan Zeist 2016-2019. De doelstellingen in het Veiligheidsprogramma 2016-2019 zijn eind 2017 op een aantal punten al behaald, daarom zijn doelstellingen voor 2018 op onderdelen verder aangescherpt.

Voor 2018 zijn de speerpunten uit de veiligheidsaanpak bij wijze van pilot schematisch vormgegeven via de 'methode Duisenberg'. Het gaat daarbij minder om de financiën en meer om de inzet, de beoogde resultaten en de effectiviteit van de inzet.

Een aantal elementen uit de veiligheidsaanpak wordt hieronder toegelicht:

■ ONDERMIJNENDE CRIMINALITEIT

Het blijft onze ambitie om zowel lichte als zware vormen van criminaliteit te voorkomen dan wel terug te dringen. Dat op zich is al een lastige opgave, zeker als het gaat om ondermijning. Ondermijnende criminaliteit bestaat uit alle vormen van misdaad die een bedreiging vormen voor de integriteit van onze samenleving. Voorbeelden zijn burgers of bedrijven die op grote schaal belasting ontduiken, crimineel geld witwassen of frauderen met vastgoed, overheidssubsidies of aandelen. Vaak is de onderwereld verweven met de bovenwereld. Ondermijnende criminaliteit is niet altijd zichtbaar maar heeft wel zichtbare gevolgen

voor inwoners. Verloedering op straat, verwaarlozing van panden, mensenhandel, drugs-handel, cybercrime en afpersing leiden tot problemen in de maatschappij. Ondernijning komt in het hele land en onder alle geledingen van de bevolking voor en mensen die daaraan meewerken trekken zich weinig aan van de algemeen geldende regels en normen. Ze wanen zich onaantastbaar.

Het is zaak om het kennisniveau op dit thema op een hoger niveau te brengen, interventiemogelijkheden op de juiste manier te benutten en goed te weten wat er speelt in de wijken. Voor dat laatste zetten we onze wijkteams en sociaal team in, zijn de boa's steeds meer de ogen en oren in de buurt. In 2017 is een periodiek signaleringsoverleg gestart, waarin alle benodigde expertises zijn vertegenwoordigd (zoals wijkteam, burgerzaken, vergunningen, ondernemersplein) om signalen te delen en actie te ondernemen. In samenwerking met onder meer het Regionaal Informatie- en ExpertiseCentrum (RIEC) stellen we een ondermijningsbeeld voor Zeist op, om vervolgens een aantal te prioriteren kwesties aan te pakken in 2018.

■ AAN DE VOORKANT

We proberen steeds meer aan 'de voorkant' te komen. Jongeren die dreigen af te glijden, uitvallen op school, of het gevoel hebben nergens bij te horen, of juist een broertje of zusje zijn van een overlastpleger; we proberen te voorkomen dat zij rottigheid gaan uithalen en overlast bezorgen. De wijkteams zijn daar met name alert op. Waar daadwerkelijk overlast van jongerengroepen ontstaat in de wijken pakken we dat integraal aan. Niet alleen met BOA's en politie, maar ook met Sociaal Team, CJG, team Veiligheid, het Wijkteam, scholen en ouders. Criminele en overlastgevende jongeren komen terecht in een persoonsgerichte aanpak.

Ook zijn er jongeren die zich aangetrokken voelen tot radicalisme. Er zijn concrete casussen waarbij we 'repressief' optreden. In een aantal gevallen is voorkomen dat inwoners uitreisden, in andere gevallen is gezorgd voor een veilige terugkeer. Bij een aantal gezinnen is sprake van radicaliserende jonge mensen, waarbij we stevige gesprekken voeren met de familie en de

jongere zelf om verdere radicalisering te voorkomen. Deze gesprekken vervullen een 'brugfunctie' tussen het repressieve optreden (ingevuld vanuit het veiligheidsdomein) en de zorgfase, waarin de specialisten vanuit het sociaal domein hun expertise leveren. Vanuit de gedachte 'iedereen hoort erbij in Zeist' hebben we een ambitie hoog te houden, politiek en bestuurlijk gezien. Als Zeist lopen we in de regio en Nederland voorop in de preventieve aanpak en in het principe van 'inclusieve samenleving'. Iedereen verdient een tweede kans. We willen graag die voorloper blijven.

■ PARTNERS

Veiligheid is een domein waarop vele partners actief zijn: zoals wijkmanager, wijkagent, Openbaar Ministerie, Sociaal Team, school, CJG, kerk, moskee, brandweer en talloze inwoners in allerlei verbanden. In lijn met het Veiligheidsplan 2016-2019 richten wij ons in 2018 vooral op de volgende thema's:

- Terugdringen high impact crime. Hieronder vallen delicten als woninginbraak en (huiselijk) geweld en ondernijning. Signaleren wanneer onderwereld en bovenwereld zich met elkaar vermengen, en daarop actie ondernemen.
- Tegengaan van uitersten in de samenleving. Inzet is preventie en de-radicalisering.
- Buurtveiligheid. Voorkomen van o.a. auto-inbraken, jongerenoverlast en fietsendiefstal. Versterken sociale cohesie en vergroten veiligheidsgevoel.
- Naleving drank- en horecawet. Focus op het 18-min beleid en tegengaan van overlast.
- Crisisbeheersing. Investeren in een geoliede crisisorganisatie die er staat als dat nodig is.
- Brandveiligheid en brandweezorg. Focus op voorlichting.

Naast bovengenoemde speerpunten is er nog een aantal thema overstijgende ontwikkelingen voor 2018:

- Zeist sluit aan op het regionale Veiligheids Informatiesysteem (VIS). Met dagelijkse informatie over alle misdrijven kunnen we de gemeentelijke inzet beter sturen en burgerbetrokkenheid nog beter (gericht) benutten.

Begroting 2018

- Bevorderen sociale veiligheid en veiligheidsgevoel: onderzoeksresultaten HU/Verwey-Jonker Instituut 'Vernieuwende veerkracht' benutten en omzetten naar handelingen.
- Eind 2017 worden weer de enquêtes afgenomen voor de Burgerpeiling 2017 (met veel vragen over veiligheid en veiligheids/leefbaarheidsbeleving); de resultaten worden in het voorjaar van 2018 bekend.
- De Wet Woonoverlast is per 1 juli 2017 van kracht geworden. De gemeenteraad kan de burgemeester de bevoegdheid geven om ten aanzien van gebruikers/eigenaren van woningen maatregelen op te leggen bij ernstige en herhaaldelijke hinder; de tweede helft van 2017 gebruiken we om de noodzaak, mogelijkheden en consequenties van deze nieuwe regels te onderzoeken, voordat we aan uw raad een voorstel doen over mogelijk gebruik van dit middel vanaf 2018.

■ PARAGRAAF 3 DE NIEUWE ZORG

De meeste mensen zijn prima in staat om zelf invulling te geven aan hun leven. Dat doen zij samen met hun omgeving. Als het nodig is, dan helpen wij. Die behoefte verschilt per mens. Wij onderkennen en respecteren die verschillen en doen vervolgens wat nodig is. Zelfredzaamheid is ons uitgangspunt. We beseffen dat er situaties zijn waarin dat niet mogelijk is. Wij helpen mensen graag hun vraag te verhelderen. Dat betekent informeren en met oprechte belangstelling luisteren, samenvatten en doorvragen. Wat wil je bereiken? Wat kun je zelf? Heb je misschien ondersteuning nodig? Of zorg? Wij realiseren ons dat wij daarmee, als overheid, diep in iemands persoonlijke leven doordringen.

Daarom zeggen wij: de mens voorop! Financiering en regels zijn van belang, maar niet leidend voor de uiteindelijke keuze van ondersteuning aan onze inwoners. Daarvoor is vertrouwen nodig. Vertrouwen in onze inwoners, maar ook in onze vrijwilligers en professionals. Wij waarderen het als mensen daarbij het lef hebben oplossingen te bedenken. Criterium hierbij is dan of het gewenste effect bereikt kan worden, niet of het binnen de regels past. Zo leren we ook wat er beter kan.

Vanuit onze houding moeten we iedere dag kunnen terugzien in wat wij doen. Daarom staan wij stil bij de grootste uitdagingen die wij het aankomende jaar zien in het Sociaal domein. Daarbij is het ons doel om zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te creëren voor onze inwoners. Het vraagt ondernemingszin en creativiteit om met en voor inwoners het beste resultaat te behalen en dit te realiseren binnen de beschikbare middelen.

Met de onderstaande punten laten we in deze paragraaf zien waar in 2018 onze focus op ligt en de beweging die we willen zien. Concrete voorstellen hoe we dit met elkaar willen bereiken kunt u verder terug vinden in het [programma Sociaal domein](#).

■ DOORBREKEN, MEER EN BETER SAMENWERKEN

De zorg verandert. Om de burger nog beter van dienst te kunnen zijn, gaan we de zorg transformeren. Je kunt de transformatie op verschillende manieren vorm geven. Dat doen we o.a. door te experimenteren, goed te leren van de praktijk en het lef te hebben om oude patronen te doorbreken. We leren vooral gezamenlijk. Want in een ketensamenwerking is het doorbreken van oude gewoontes en vaste patronen soms een lastig element. Daarom hebben we samen met belangrijke partners in het veld, denk aan politie, welzijnswerk, hulpverleningsorganisaties, corporaties, sociale dienst en onderwijs, een leertraject 'Samen leren transformeren in Zeist' opgezet. Het vraagt van ons dat we starten vanuit de mens zelf en niet vanuit onze eigen professionele regels en financiële voorwaarden. Het gaat daarbij om invoelen, mensen zoveel mogelijk zelf invulling laten geven aan hun leven, zelf keuzes te laten maken en die te ondersteunen.

En die wijze van leren blijven we ook in 2018 dagelijks toepassen aan de hand van de praktijk. Indien nodig maken we daarbij gebruik van het doorbraakbudget. We leren het samen beter te doen, om in het belang van de cliënt tot een betere oplossing te komen. We leren ook reflectief: waar komen de onverwachte effecten vandaan? Kunnen we de oorzaak wegnemen (beleidsmatig)? En wat betekent dat in de bestuurlijke rol en verantwoordelijkheid, hoe gaan we om met gevoelsmatig willekeur en gelijkheid in behandeling? Een samenspel tussen uitvoerders, beleidsmakers, bestuurders en politiek. Samen leren we en passen we dit breed toe waar nodig. Eind 2018 evalueren we de werkwijze alsmede het doorbraakbudget. We passen deze effectieve manier van denken en handelen ook toe in andere gemeentelijke vraagstukken.

■ VAN REACTIE NAAR MEER PREVENTIE

Preventie voorkomt zwaardere zorg, en betekent vooral ook gezond zijn en blijven. Hoe inwoners dit in hun leven precies vormgeven, bepalen ze natuurlijk zelf. Als gemeente kunnen we gunstige randvoorwaarden scheppen om gezond te kunnen leven in Zeist. We investeren daarom in gezonde buurten. In een gezonde buurt werken o.a. huisartsen, eerstelijnszorg

We willen mensen verleiden om aan de slag te gaan als vrijwilliger of maatje. Mantelzorgers waarderen voor wat zij doen en ondersteunen waar nodig.

en welzijn slim samen om inwoners passend te ondersteunen. Inwoners worden uitgenodigd om ook zelf kansen te pakken of te agenderen om gezond leven te stimuleren. Gezond leven gaat daarbij niet alleen om 'niet-ziek zijn'. Juist het hebben van een zinvolle daginvulling, je schulden kunnen verminderen of nieuwe vriendschappen opbouwen: dit alles valt onder gezond en fijn leven in Zeist. Bij de inrichting van de openbare ruimte krijgen initiatieven een plek die het in beweging komen bevorderen. In 2018 worden Zeistenaren op allerlei manieren gestimuleerd om gezonde keuzes te maken.

Uit het leertraject 'Samen leren transformeren in Zeist' is een aantal belangrijke onderwerpen benoemd die voorwaardenscheppend zijn voor mensen die geconfronteerd worden met meerdere complexe problemen. Wonen, werk&inkomen en een zinvolle dagbesteding zijn belangrijke onderwerpen daarin.

Daarom hebben we in 2017 de Blijverslening geïntroduceerd en zijn we met betrokken partners in overleg om waar dat nodig is de basislevensvoorwaarden zoals wonen en eten mogelijk te blijven maken (bijvoorbeeld vroegtijdig in gesprek bij huurachterstanden). We reserveren daartoe een budget.

■ MEER INNOVATIE FACILITEREN EN STIMULEREN

Innovatie in de zorg gaat wat ons betreft, over het aanjagen van ideeën vanuit bedrijven en burgers ter verbetering van het zorgdomein, naast het als gemeente zelf oog hebben voor verbeteringen. Daarin zijn wij een verbindende speler en faciliteren en steunen waar nodig! De challenge 'Ondernemende dagbesteding' uit 2017 (ruim 35 inzendingen) toonde ons aan dat het benutten van de al aanwezige kracht van mensen leidt tot verandering van het bestaande. De prijsvraag heeft geleid tot een versmarkt en een taartenfabriek waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt midden in de samenleving kunnen werken of hun dag naar hun zin kunnen besteden. Schotten tussen beleidsvelden vielen als vanzelfsprekend weg, omdat het uitgangspunt een levensvatbare onderneming en een levendige samenleving was en niet een voorziening.

Dit succes smaakt naar meer. Komend jaar helpen we daarom alle inzenders (daar waar daar behoefte aan is) om hun initiatieven verder te brengen, ook degenen die niet in de prijzen zijn gevallen. Hoe we voor de jeugd innoveren, leest u onder punt 5.

■ VANUIT ANONIMITEIT NAAR MEER ZORG VOOR ELKAAR

We zien steeds meer ouderen die langer thuis moeten blijven of personen met verward gedrag waarbij opname in een GGZ instelling niet meer vanzelfsprekend is. We zitten in een beweging waardoor steeds meer druk ontstaat op de informele zorg, op ons netwerk en familie. Dat beseffen we ons goed! We willen mensen verleiden om aan de slag te gaan als vrijwilliger of maatje. Mantelzorgers waarderen voor wat zij doen en ondersteunen waar nodig.

■ VAN ZWARE JEUGDHULP NAAR LICHTERE VORMEN IN DE EIGEN OMGEVING EN NETWERK

Kinderen moeten gezond en veilig op kunnen groeien en hun talenten kunnen ontplooiën. We weten dat een gewone huiselijke omgeving voor alle kinderen daarbij het beste helpt. Dit is helaas niet voor alle kinderen weggelegd. Als we jeugdhulp bieden, dan sluiten we aan bij het gezinsleven en kijken we hoe we kunnen helpen.

We willen bereiken dat een uithuisplaatsing van een kind steeds minder vaak nodig is. In 2018 experimenteren we in Zeist en in de regio Zuidoost-Utrecht met verschillende nieuwe kansrijke jeugdhulpvormen in de leefomgeving van het kind om te onderzoeken of we de zwaardere jeugdhulp minder nodig of overbodig kunnen maken.

■ MINDER ADMINISTRatieve LASTEN BIJ ZORGAANBIEDERS

Als we als gemeente te veel om verantwoording of informatie vragen, dan gaat de tijd van de zorgaanbieder te veel zitten in administreren. Dat is slecht voor de kwaliteit van de zorg en maakt deze ook duur. Om dit te voorkomen hebben we de afgelopen jaren zo veel

mogelijk ingekocht volgens landelijke standaarden. Daardoor hebben zorgaanbieders minder administratieve lasten. Dit heeft erin geresulteerd dat wij behoren tot de 12 best functionerende jeugdregio's van Nederland (van de in totaal 42 jeugdregio's)¹.

In 2018 verkennen we de haalbaarheid van een regionale backoffice en volgt er bij positieve uitkomst een voorstel tot implementatie. Contract tot en met uitvoering zijn dan in de regio gelijkgeschakeld, zodat de administratieve last zo laag mogelijk is.

■ TERUG- EN VOORUITBLIK TOEGANG

Eind 2017 hebben we een evaluatie afgerond over de start van de decentralisaties.

Wat ging er goed en wat kan er beter? Deze leerpunten zullen naast de gesprekken met cliënten, inwoners, netwerkorganisaties en professionals worden gebruikt om de Toegang voor mensen met een hulpvraag te optimaliseren. Naast het verbeteren van de zichtbaarheid en vindbaarheid zullen we ook onze werkprocessen herijken. Uitgangspunt hierbij is dat de hulpvrager centraal staat.

■ HET GESLOTEN SYSTEEM 'SOCIAAL DOMEIN'

Bij behandeling van de kadernota 2018 op 4 juli jl. heeft de raad besloten het gesloten systeem en de bijhorende bestemmingsreserve Sociaal domein met twee jaar te verlengen (tot en met 2019). Tevens is toen besloten het gesloten systeem uit te breiden met de middelen voor de inkomensuitkeringen en voor bestaanszekerheid. In onderstaande tabel zijn alle budgetten uit het gesloten systeem, geclusterd, opgenomen.

¹ Zie ook: vng.nl/onderwerpenindex/jeugd/nieuws/toepassing-van-isd-standaarden-per-jeugdregio-in-beeld en vng.nl/files/vng/20170719-overzicht-jeugdregios.pdf.

GESLOTEN SYSTEEM SOCIAAL DOMEIN		(BEDRAGEN X € 1.000)			
	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting	
Jeugdhulp					
Regionale samenwerking / solidariteit	100	100	100	100	
Wijkteams (CJG) en overhead	3.190	3.190	3.190	3.190	
Zorgbudgetten	13.999	13.999	14.087	14.154	
Subtotaal Jeugdhulp	17.290	17.290	17.377	17.445	
Wmo					
Begeleiding	5.280	5.192	5.240	5.226	
Huishoudelijke hulp	1.802	1.802	1.802	1.802	
Vervoer, woningaanpassing en middelen	985	985	985	985	
Mantelzorg en vrijwilligers	869	869	869	869	
Wijkteams, overhead etc.	3.253	3.253	3.240	3.240	
Subtotaal Wmo	12.188	12.101	12.135	12.121	
Onvoorzien en innovatie					
Onvoorzien en innovatie	2.415	2.415	2.415	2.415	
Subtotaal Onvoorzien en innovatie	2.415	2.415	2.415	2.415	
Participatie					
Re-integratie	1.988	2.077	2.139	2.310	
Inkomensuitkeringen	18.642	18.642	17.874	17.874	
Wsw	4.790	4.524	4.226	4.145	
Subtotaal Participatie	25.420	25.244	24.239	24.329	
Bestaanszekerheid					
Minima- en armoedebeleid	2.823	2.825	2.825	2.825	
Schuldhelpverlening	841	841	364	364	
Subtotaal Bestaanszekerheid	3.664	3.667	3.189	3.189	
Totaal Gesloten systeem Sociaal domein	60.977	60.716	59.356	59.500	

■ PARAGRAAF 4 DUURZAAMHEID

Investeren in duurzaamheid is investeren in onze toekomstige generaties.

Duurzaamheid is dan ook één van de belangrijkste thema's in het coalitieakkoord.

Met als kernbegrippen: duurzame samenleving is de norm, een voorbeeldrol voor de gemeente voor het verduurzamen van het eigen vastgoed en het verduurzamen van de woningvoorraad.

In de afgelopen jaren is al veel bereikt. Belangrijk is de beweging dat we het werken aan duurzaamheid als gemeente sámen met de samenleving oppakken (zowel inwoners als bedrijven), met als mijlpaal het opzetten van Stichting Energie Zeist (SEZ). SEZ heeft als kerndoel het verduurzamen van de bestaande particuliere woningvoorraad. Voor nieuwbouw zijn inmiddels beleidsregels vastgesteld die voor nieuwbouwwoningen in Zeist uitgaan van Nul-Op-de-Meter (NOM). Voor het verduurzamen van het gemeentelijk Vastgoed heeft de gemeente een belangrijke mijlpaal bereikt door extra middelen beschikbaar te stellen om het eigen vastgoed binnen 3 tot maximaal 6 jaar te verduurzamen naar label A of B.

Stuk voor stuk mooie resultaten.

Daarnaast heeft de gemeenteraad in 2016 de Brede Milieuvisie vastgesteld. Deze visie is vanuit de samenleving tot stand gekomen. Begin 2017 is het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie vastgesteld. Vanaf komend jaar ligt de nadruk op het daadwerkelijk uitvoeren en realiseren van maatregelen. Belangrijke ambitie: Zeist moet in 2030 klimaatneutraal zijn. Dat betekent dat tegen die tijd evenveel energie duurzaam wordt opgewekt als verbruikt.

De Brede Milieuvisie en het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie steunen op vier pijlers (hoofdthema's). De pijlers geven aan wat we willen bereiken. Daaronder staan de actiepunten die aan deze ambitie een bijdrage leveren.

■ PIJLER 1 - KLIMAAT EN ENERGIE: KLIMAATNEUTRAAL ZEIST IN 2030

- Uitvoering energieplan.
- Duurzame gebiedsontwikkeling: verduurzaming gemeentelijk vastgoed en bestaande woningen.
- Tussendoel: in 2020 30% CO₂-reductie ten opzichte van 2010.

■ PIJLER 2 - CIRCULAIRE ECONOMIE: SLUITEN VAN KRINGLOPEN, HERGEBRUIK, DELEN

- Toewerken naar deelname van 25 organisaties aan pilot circulair inkopen en 5 deelprojecten in 2020.
- Compostactie uitbreiden en stadslandbouwiniciatieven stimuleren.
- Afvalscheiding neemt toe. In 2016 stelde de raad in het GAP5 de ambitie vast om in 2025 te komen tot maximaal 100 kilo restafval per inwoner. In het interactief tot stand gekomen uitvoeringsplan Brede Milieuvisie, vastgesteld in 2017, is het jaartal waarin we dit willen bereiken vervroegd naar 2020. Op dit moment realiseren we een scheidingspercentage van 63% met 199 kilo restafval per inwoner (2016). Dit betekent dat we in 2018 aanvullende besluiten zullen moeten nemen om de doelstelling al in 2020 te kunnen bereiken.

■ PIJLER 3 - LEVEND NETWERK VAN NATUUR, LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE: GROEN DOORADERD ZEIST

- In 2020 is 30% van het verhard oppervlak afgekoppeld van de riolering (was 17% in 2010).
- Acties worden in overleg met de samenleving bepaald.

■ PIJLER 4 - GEZONDE LEEFOMGEVING EN KWALITEIT VAN LEVEN: LUCHT- EN WATERKWALITEIT, MINDER GELUIDHINDER EN DUURZAME VOEDSELVOORZIENING

- Faciliteren openbare oplaadlocaties voor elektrische auto's.
- Overige acties worden in overleg met de samenleving bepaald.

Investeren in duurzaamheid is investeren in onze toekomstige generaties. Duurzaamheid is dan ook één van de belangrijkste thema's in het coalitieakkoord.

Om dit allemaal te laten slagen bouwen we verder aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid (gemeente én inwoners en bedrijven) voor een duurzaam Zeist en de daarbij behorende acties. Acties die erop gericht zijn dat de verdere verduurzaming 'van ons allemaal is' en om de betrokkenheid een flinke stimulans te geven. Zodat we niet om een duurzame samenleving heen kunnen.

Naast deze specifieke acties in de vier pijlers is in algemenere zin aandacht nodig voor het volgende:

- Inzetten van pilots en experimenten die voorsorteren op de Omgevingswet.
- Energiefonds provincie: Investeren in duurzaamheid is investeren in onze toekomstige generaties. Duurzaamheid is dan ook één van de belangrijkste thema's in het coalitieakkoord.
- Energiezuinige maatregelen voor minima : dit is aangekondigd in de kadernota 2018. Voorstel is in 2018 een pilot te houden en met betrokkenen na te gaan welke maatregelen het meeste effect kunnen sorteren (zie het raadsvoorstel).
- Meetbaarheid: we stellen een meetinstrument op om resultaten op het gebied van de energietransitie in kaart te brengen en periodiek te monitoren.
- Global goals: de millennium doelstellingen hebben een opvolger gekregen in de [Global Goals](#). In 2018 werken we uit hoe we in Zeist hieraan invulling kunnen geven. O.a. de Fairtrade werkgroep zullen we hierbij betrekken.

En voorts zullen we alert zijn op het benutten van kansen in het snel ontwikkelende duurzaamheidsveld, in de wetenschap dat we niet alles kunnen.

■ PARAGRAAF 5 FINANCIËLE POSITIE

Zeist staat er financieel goed voor. De risico's hebben we in beeld, ons weerstandsvermogen is op orde, we hebben een flinke reserve voor het Sociaal Domein om tegenvallers op te vangen en we zijn over-liquide (tijdelijk hogere banksaldi dan we aan leningen zijn aangegaan).

We voeren een terughoudend beleid bij het begroten. We begroten grote meevallers pas zodra zeker is dat deze binnen gaan komen. Tot die tijd zetten we ze apart. Zo doen we dat in deze begroting ook weer voor het Gemeentefonds. De uitkomst van de meicirculaire is beoordeeld op onzekerheden. Waar nodig is een deel geparkeerd op een stelpost.

■ SOCIAAL DOMEIN

Sinds 2015 zijn de jeugdhulp, participatie en de Wmo-begeleiding gedecentraliseerd naar de gemeenten. Na twee en een half jaar ervaring hebben we inmiddels veel meer zicht gekregen op de omvang van de zorg en de risico's die daarmee gemoeid zijn. Inmiddels weten we ook dat we van het Rijk een compensatie ontvangen voor het tekort aan middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel. Deze ontvangen we ook in de jaren 2018 en 2019. Ondanks de compensatie, blijven er nog wel financiële risico's bestaan, met name op de zwaardere jeugdhulp. Een paar jeugdigen extra in de zware zorg betekent een forse toename van de kosten. We hebben daarover in de regio solidariteitafspraken gemaakt; die kunnen zowel in ons voordeel als in ons nadeel uitpakken.

Op de langere termijn nemen de onzekerheden toe. Het budget voor beschermd wonen wordt herverdeeld over de gemeenten. Ook wordt naar verwachting het woonplaatsbeginsel met ingang van 2019 in de Jeugdwet aangepast. Beide ontwikkelingen kunnen grote financiële gevolgen hebben. Hoe het uitpakt voor Zeist is nu nog niet te zeggen. We volgen

de ontwikkelingen op de voet en zijn als Zeist ook aangesloten bij diverse landelijke werkgroepen over deze onderwerpen.

Ondanks het economisch herstel en de dalende werkloosheid nemen de uitgaven van de bijstandsverlening niet af. Het BUIG-budget (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening Gemeenten) dat wij ontvangen van het Rijk om de inkomensuitkeringen uit te kunnen bekostigen, is bij lange na niet voldoende. Ook de vraag om schuldhelpverlening neemt niet of nauwelijks af. Programma 6 (Sociaal domein) gaat verder in op deze onderwerpen.

De reserve Sociaal domein heeft na vaststelling van de jaarrekening 2016 een omvang van € 16 mln, ofwel 45 % van de jaarlijkse uitgaven. Dat is een flinke buffer om tekorten en risico's in het Sociaal domein mee te kunnen dekken. Het gesloten systeem voor het Sociaal domein is verlengd tot en met 2019, zodat inkomsten ten behoeve van het Sociaal domein ook daar besteed worden. Het gesloten systeem houdt in dat we inkomsten (rijksmiddelen) en de uitgaven van het Sociaal domein specifiek administreren. Zodat geld voor het Sociaal domein specifiek hiervoor beschikbaar/gereserveerd blijft en niet vermengd raakt met andere geldstromen.

■ LASTEN VOOR BURGERS

Tot en met 2017 is de OZB met 6% verlaagd. De doelstelling van dit college in deze collegeperiode is om de OZB in totaal met 10% te verlagen. In deze begroting wordt dit geëffectueerd: tot en met 2018 zal de OZB met 10% verlaagd zijn.

Bij deze begroting wordt ook het voorstel gedaan om enkele onderdelen uit de precario-verordening te schrappen. Precario is een belasting die betaald moet worden als een burger of bedrijf gebruik maakt van gemeentegrond, bijvoorbeeld bij een braderie op straat of in een park. Doordat precarioheffing in de regel wordt doorbelast aan standhouders waren er regelmatig afmeldingen en werkt de heffing van precario voor braderieën of andersoortige markten belemmerend, terwijl we deze evenementen juist toejuichen en administratieve

rompslomp willen terugdringen. Ook gewenste activiteiten zoals buurt- en kinderfeesten willen we niet in de weg zitten door precario te heffen. Financieel betekent het een beperkte daling van de inkomsten.

■ IN CONTROL STATEMENT

In 2018 gaan we aan de slag met het verder vormgeven van onze processen rond de in control statement. De verwachting is dat vanaf 1 januari 2020 er een nieuwe wet in werking

treedt (de naam van deze wet is nog niet bekend). Deze wet bepaalt dat het college een rechtmatigheidsverantwoording moet afgeven bij de jaarrekening. Daarmee verklaart het college dat zij 'in control' is. De accountant zal enkel nog op getrouwheid toetsen. Het gesprek over rechtmatigheid zal veel meer gevoerd worden tussen college en raad en minder met de accountant.

In 2018 stellen we een plan op hoe we het ICS (In Control Statement) binnen de gemeente gaan vormgeven. De auditcommissie zullen we nauw bij de uitwerking betrekken.

We voeren een terughoudend beleid bij het begroten. We begroten grote meevallers pas zodra zeker is dat deze binnen gaan komen. Tot die tijd zetten we ze apart.

PROGRAMMA 1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Dit programma betreft een pilot voor een andere opzet, afgeleid van de methode Duisenberg.

PROGRAMMA 1						
VISIE	Vergroten van (het gevoel van) veiligheid in Zeist					
Doel/ maatschappelijk effect	1. Zorgen voor veilige buurten	2. Tegengaan van uitersten in de samenleving	3. Terugdringen high impact crime	4. Naleving van de drank- en horecawet	5. Crisisbeheersing	6. Brandweezorg
Belangrijkste activiteiten	<p>Overlast jongerengroepen verlagen: blijven inzetten op preventie o.a. via project 'Aan de voorkant': voorkomen dat mensen, met name jongeren, afglijden door ze eerder in beeld te hebben; extra focus op jongere kinderen 7-10 jaar (bv. preventiegesprekken over grensoverschrijdend gedrag en criminaliteit op scholen).</p> <p>Beter kennen en benutten van 'vindplaatsen', 'plekken van hoop' in de wijken tbv sociale structuren en zicht op wat er speelt in de buurt en welke zaken effect kunnen hebben op veiligheidsgevoel (leegstand winkelpanden, verpaupering fysieke</p>	<p>Voorkomen van radicalisering door vroegsignalering (herkennen en handelen): trainingen aan frontlijnwerkers veiligheidspartners (CJG, wijkteams, sociaal teams, leerplicht), maar ook aan docenten VO en PO, in samenwerking met Sociaal domein.</p> <p>Casusgerichte aanpak (justitieel én zorg).</p> <p>Handelingsperspectief bij terugkeerders: ketengerichte aanpak in ontwikkeling.</p>	<p>Verder terugdringen zware misdrijven, zoals geweldsdelicten en (woning)inbraken (door inzet van bv. persoonsgerichte aanpak, preventiegesprekken, toepassen huisverboden, inzet camera's in uitgaansgebieden, mobiele ANPR, Mobeye, Keurmerk Veilig Ondernemen West).</p> <p>Terugdringen van ondermijnende criminaliteit: aan de hand van ondermijningsbeeld worden aantal casussen geprioriteerd, die in 2018 moeten worden opgelost. Juridisch instrumentarium is daartoe op orde. Onderzoeken of werkveld bibob uitgebreid kan worden naar</p>	<p>Verder verbeteren schenk- en verkoopgedrag ondernemers aan 18minners: continueren preventiegesprekken met alcoholverstrekkers en uitvoeren van controles.</p> <p>Uitvoeren 4^e jongproefonderzoek om schenk- en verkoopgedrag in beeld te brengen. Positief gedrag benoemen, sanctioneren waar nodig; naming & shaming.</p> <p>Overlastgevend gedrag de kop indrukken: aanschrijven ordeverstoorers, waarschuwingsbrief burgemeester, gesprekken met ouders, benutten HALT en opleggen gebiedsverboden.</p>	<p>Piketfunctionarissen op niveau.</p> <p>Inwerkprogramma + opzet OTO-traject crisisbeheersing nieuwe college (waar nodig).</p> <p>Regionaal: deelname Zeist aan ontwikkelgroep tbv evaluatie en doorontwikkeling Bevolkingszorg.</p>	<p>Faciliteren/ondersteunen verbinding brandweer met samenleving (roadshow, open dag, brandpreventieacties).</p> <p>Verbouwing post Den Dolder, zodat de post toegerust is op de brandweertaken en volwaardig onderdeel is van het dekkingsplan, op basis van de huidige eisen en behoeften.</p>

PROGRAMMA 1 (VERVOLG)						
	<p>omgeving, gebrek aan sociale cohesie/anonimiteit, personen met verward gedrag, eenzaamheid).</p> <p>Aanscherpen houding en gedrag professionals in de wijken (politie, boa's, wijkteam, sociaal team): maak/versterk persoonlijk contact en wees ogen en oren in de wijk.</p> <p>Verder benutten van kennis en kunde inwoners en stimuleren burgerkracht (gebruik Whatsappgroepen, inzet Waaks, Burgernet, stimuleren aangiftebereidheid etc.).</p>		<p>omgevingsvergunningen, subsidies en aanbestedingen. Daarnaast continueren gemeentelijk signalerings-overleg, ook t.b.v. bewustwording bij collega's en partners.</p> <p>Zero-tolerance t.a.v. hinderen werkzaamheden overheids-/publieksfunctionarissen; aandacht bij interne organisaties (gemeente én partners) vergroten voor en benutten van middelen tbv Veilige Publieke Taak.</p>	<p>Evaluatie pilot flexibele sluitingstijden Tweede Dorpsstraat en besluitvorming over eventueel vervolg.</p>		
Partners	<p>Inwoners, wijkagenten, OM, wijkboa's, jongerenwerkers, onderwijs, sociaal team.</p>	<p>CJG, Veilig Thuis, Samen Veilig, Raad voor kindbescherming, politie, OM, reclassering, veiligheidsdiensten, onderwijs, maatschappelijke organisaties, religieuze culturele organisaties, RSD UWV, jongerenwerk en zorgpartijen.</p>	<p>Politie, wijkteam, sociaal team, CJG, Veilig thuis, woningbouwcorporaties, penitentiaire inrichtingen, reclassering, RIEC, OM, ondernemers.</p>	<p>Boa's, horeca ondernemers, sportverenigingen, paracommerciële instellingen, scholen, jongerenwerk, ouders, GGD en Trimbos.</p>	<p>VRU</p>	<p>VRU</p>
Kpi's *	<p>Aantal deelnemers Waaks (320 in 2017 naar 340 in 2018) en Burgernet (4600 in 2017 naar 5000 in 2018) uitbreiden.</p> <p>Aantal Whatsappgroepen uitbreiden (31 in 2017 naar 40 in 2018).</p>	<p>Intervisiegroep docenten VO/PO komt aantal keer bij elkaar.</p> <p>Scholen stimuleren onderwerp op te nemen in curriculum.</p>	<p>Totaal aantal misdrijven: daling met 5,6% t.o.v. eind 2016 (3160 eind 2016 naar 2983 eind 2018).</p> <p>Woninginbraken: daling met 5,6% t.o.v. eind 2016 (299 eind 2016 naar 282 eind 2018).</p> <p>Bedrijfsinbraken: daling met 5,6% t.o.v. eind 2016 (149 eind 2016 naar 141 eind 2018).</p>	<p>Naleving Drank- en horecawet: 70%.</p>	<p>Zie begroting VRU.</p>	<p>Zie begroting VRU.</p>

PROGRAMMA 1 (VERVOLG)

Aantal geweldsmeldingen:
daling met 5,6% tov eind 2016
(322 eind 2016 naar 305
eind 2018).

Aantal autoinbraken:
daling met 5,6% t.o.v. eind 2016
(363 eind 2016 naar 354
eind 2018).

Aantal fietsdiefstallen:
daling met 5,6% t.o.v. eind 2016
(372 eind 2016 naar 353
eind 2018).

* In het Veiligheidsplan 2016-2019 is de doelstelling 'daling van het aantal misdrijven 4,2% per jaar'. In 2016 was een daling van 7%. Om op een gemiddelde van 4,2% te blijven is voor de periode 2017 en 2018 een daling van in totaal 5,6% nodig. Vandaar dat dit als meetpunt is opgenomen. Uiteraard is het streven dit nog te verbeteren.

Euro's	Totaal	1.614.000		
Directe kosten		780.761		
Personeelslasten		829.961 (12,7 fte)		
Kapitaallasten		2.913		
	Collegeproduct Openbare orde en veiligheid (kosten boa's, buro Halt, wijkteams, veiligheidsplan, dierenambulance, dierentehuis, wachtarts, ombudsman)		Collegeproduct Crisisbeheersing en brandweer	Collegeproduct Crisisbeheersing en brandweer
Informatiebronnen	waarstaatjegemeente.nl / jaarplan veiligheid / veiligheidsplan 2016-2019		VRU begroting en jaarrekening	VRU begroting en jaarrekening

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Crisisbeheersing en brandweer	L	4.910	4.544	4.622	4.647	4.619	4.594
	B	152	6	31	31	31	31
	S	-4.758	-4.538	-4.591	-4.616	-4.588	-4.563
Openbare orde en veiligheid	L	1.661	1.961	1.840	1.839	1.839	1.839
	B	219	196	195	195	195	195
	S	-1.442	-1.765	-1.645	-1.644	-1.644	-1.644
Programma Openbare orde en veiligheid	L	6.571	6.505	6.462	6.486	6.458	6.433
	B	371	202	226	226	226	226
	S	-6.200	-6.303	-6.236	-6.260	-6.232	-6.207

Toelichting op de budgetten

In 2016 is een vergoeding ontvangen voor het regiogebruik van onze brandweerkazerne over de jaren 2015 en 2016 (€ 140.000). Deze vergoeding is niet geraamd voor de jaren daarna, omdat deze vergoeding meegenomen wordt in het totaalplaatje van de huisvesting brandweer, waar momenteel nog gesprekken met de VRU over gevoerd worden.

Overlast van jongerengroepen verlagen: blijven inzetten op preventie o.a. via project 'Aan de voorkant'!

PROGRAMMA 2 FYSIEKE LEEFOMGEVING

INLEIDING

De fysieke leefomgeving is bij uitstek een onderwerp waar gebruikers en de gemeente samen optrekken. Inwoners, ondernemers en bezoekers ervaren dagelijks de kwaliteit van

We willen het gebruik van de (elektrische) fiets zo aantrekkelijk mogelijk maken. Dit doen we door de bereikbaarheid, veiligheid en het fietscomfort van Zeist per fiets te verbeteren.

de fysieke leefomgeving. En dat gaat verder dan alleen het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Ook het gebruik en de inrichting bepalen in belangrijke mate of men zich prettig voelt. Daarom gaan we in 2018 verder met het proces om beheer, inrichting en gebruik van de fysieke leefomgeving beter op elkaar af te stemmen. Evenals het meer en eerder betrekken van bewoners bij de inrichting en het onderhoud van de fysieke leefomgeving. Waar mogelijk faciliteren we inwoners die zelf verantwoordelijkheid willen nemen. We benaderen het beheer en onderhoud niet meer alleen vanuit een technische invalshoek of vanuit een enkele vakdiscipline. Technisch gezien kunnen afzonderlijke elementen als wegen, verlichting of groen op orde zijn en voldoen aan de wettelijke normen, maar naast objectieve elementen als schoon, heel en veilig bepaalt de persoonlijke beleving in belangrijke mate of de fysieke leefomgeving als prettig wordt ervaren.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Fysieke leefomgeving

In de fysieke leefomgeving vragen de inrichting, het gebruik en het beheer aandacht. Een combinatie van een goede inrichting, het juiste gebruik en goed beheer leidt tot een prettige leefomgeving. Deze integrale aanpak gaat het huidige Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) vervangen dat zich vooral op het beheer van de fysieke leefomgeving richt. We willen in 2017 met de raad tot

kaderstelling komen, zodat in 2018 de inhoudelijke uitwerking plaats kan vinden.

We gaan meer buurt- en wijkgericht werken. De basis vanuit de fysieke leefomgeving is het integraal meerjarenprogramma. Dit geeft inzicht in welke wijken en buurten de komende jaren, vanuit technisch perspectief, onderhouds- en vervangingswerkzaamheden noodzakelijk zijn. Hiermee kunnen we tijdig het gesprek aangaan met buurten en wijken, organisatie en politiek. Om op die manier te ontdekken welke andere ambities, wensen en uitdagingen er zijn die een relatie hebben met de leefomgeving. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verkeer, duurzaamheid, de beweegvriendelijke omgeving en sociale veiligheid. Zo proberen we zoveel mogelijk wensen en belangen met elkaar te verenigen en komen we tot een mooier Zeist voor iedereen. Ook de betrokkenheid van bewoners met hun buurt wordt vergroot. Dit past in het streven in Zeist voor meer lokale democratie, de samenleving aan zet.

Vanuit verkeer en vervoer ligt de focus op een veilige, leefbare en bereikbare leefomgeving. Om de bereikbaarheid van Zeist te borgen, blijven we actief bezig met het verbeteren van de bereikbaarheid en doorstroming op de invalswegen. Daarbij zijn we ons bewust van onze positie in de regio en sluiten we waar mogelijk en noodzakelijk aan op de regionale ontwikkelingen om te borgen dat Zeist nu en in de toekomst bereikbaar blijft.

Concrete thema's hierin zijn: verkeersproblematiek zoals filevorming, openbaar vervoer en de positie van het langzaam verkeer. Zeist neemt ook actief deel aan de Gebiedsverkenning Utrecht Oost om mede te bepalen welke schaa sprong nodig is om ook na 2040 bereikbaar te zijn en te blijven.

Daarnaast is het van belang na te denken hoe we als Zeist een bijdrage kunnen leveren aan duurzame mobiliteit zodat ook voor toekomstige generaties Zeist en omgeving leefbaar blijft. Het faciliteren van openbare oplaadlocaties voor elektrische auto's en het stimuleren van gebruik van deelauto's zijn hier voorbeelden van (zie ook paragraaf Duurzaamheid).

Verder willen we het gebruik van de (elektrische) fiets zo aantrekkelijk mogelijk maken. Dit doen we door de bereikbaarheid, veiligheid en het fietscomfort van Zeist per fiets te verbeteren. Daarnaast blijven we inzetten op de veiligheid van scholieren. Zowel door middel van educatie als aanpassingen in de directe schoolomgeving en op de bekende schoolroutes.

We gaan in 2018 door met het vergroten van het parkeergemak door goed vindbare en beschikbare parkeerplaatsen, een eerlijke verrekening van parkeergelden (alleen betalen voor genoten parkeertijd), goed functionerende parkeerapparatuur en kentekenherkenning. Dit draagt bij aan de positieve beleving van bezoekers aan het centrum van Zeist.

Dit bereiken we door alert te blijven op ontwikkelingen, mogelijkheden en optimalisaties die kostenbesparend en/of positief zijn voor de parkeerbeleving. Binnen de kaders zoals vastgesteld met de raad streven we geleidelijk naar een parkeerexploitatie in 2020, waarbij de baten en kosten in evenwicht zijn.

■ WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- We gaan verder met het vervroegd vervangen van verouderde armaturen door duurzame LED-armaturen. Dit leidt tot een behoorlijke reductie op het energiegebruik en onderhoudslasten.
- Het verder vergroenen en opfleuren van de invalswegen en rotondes van Zeist. In het raadsvoorstel bij deze begroting wordt een voorstel voor de financiering gedaan.
- We starten met een tweetal buurtpilots in Nijenheim en Couwenhoven. Om de buurt meer centraal te stellen en meer aan te sluiten bij de vragen en behoeften vanuit de buurt.
- In het reguliere beheer van de groene buitenruimte wordt al veel gedaan voor de aanwezige flora en fauna. Jaarlijks voeren we enkele concrete projecten uit. In 2018 pakken we de bosstrook aan de Dijnselburgerlaan aan.
- In 2016 stelde de gemeenteraad het Lange Termijn Bomenbeheerplan vast. Het plan is nodig om te zorgen dat de boomstructuur van Zeist in de toekomst haar

kwaliteit vasthoudt, door die kwaliteiten te omschrijven en aan te geven welke maatregelen nodig zijn om die kwaliteiten te behouden.

In 2018 voeren we de eerste boomvervangingsprojecten uit het plan uit.

- Monitoring bomenverordening: In 2018 krijgt de gemeenteraad een evaluatie van de bomenverordening, inclusief resultaten monitoring van het bomenbestand.
- De vernieuwing van het centrum heeft consequenties voor de verkeerstroom in de omliggende wijken en buurten. In overleg met de bewoners voeren we op basis van de wijkverkeersplannen in Lyceumkwartier, Wilhelminapark en Jagerlaan en omstreken de nodige verkeersmaatregelen uit. Deze werkzaamheden combineren we met noodzakelijk onderhoud. Zo doen we meer dan alleen verkeer en krijgen de wijken een kwaliteitsimpuls.
- De Paltzerweg in Den Dolder is aangemerkt tot provinciale snelfietsroute en wordt in 2018 als zodanig ingericht. Dit gebeurt tegelijk met het onderhoud zodat deze verbinding zowel kwalitatief als qua inrichting op orde is.
- Om de fietsroutes veiliger te maken, realiseren we in 2018 een voor scholieren veilige oversteekbaarheid op de Dribergseweg en een veilige alternatieve fietsroute voor het fietstracé van Spoorlaan - Korte Bergweg, om de huidige illegale en gevaarlijke oversteek over de Amersfoortseweg te voorkomen.

- In 2018 gaan we in Zeist een fietsstraat realiseren. Dat betekent dat we de straat zo inrichten dat de fiets ruim baan krijgt en de auto te gast is. De locatie van deze fietsstraat wordt na onderzoek en in afstemming met bewoners bepaald.
- Samen met de buurgemeenten gaan we bezien of het fietspad langs de Traayweg verbreed kan worden, zodat de veiligheid vergroot wordt en er gemakkelijk gepasseerd kan worden.
- In 2018 gaan we verder met de planvorming en voor-bereiding van het verbeteren van de doorstroming op de Utrechtseweg tussen de Herman Jordanaan en de Kromme Rijnlaan. Dit is inclusief een fietstunnel onder de Utrechtseweg, waarmee zowel de verkeersveiligheid voor het langzaam verkeer als de doorstroming van het autoverkeer en openbaar vervoer wordt bevorderd.
- Er vindt onderzoek, planvorming en voorbereiding plaats ten behoeve van een verkeersveilige kruising Woudenbergseweg - Austerlitzeweg - KNVB. Deze oplossing moet tevens de oversteekbaarheid van de Woudenbergseweg dienen. Opdrachtgever van dit project is de provincie Utrecht en zij werkt hiervoor nauw samen met ons en de KNVB.
- Naast het vraaggericht plaatsen van oplaadpunten voor elektrische auto's, ruim 40 stuks inmiddels, gaan we in 2018 ook aantal laadpalen plaatsen zonder dat er op dat moment een aanvraag voor is. Enerzijds om goed

In 2018 gaan we in Zeist een fietsstraat realiseren. Dat betekent dat we de straat zo inrichten dat de fiets ruim baan krijgt en de auto te gast is.

voorbereid te zijn op de groeiende vraag, anderzijds om elektrisch rijden te stimuleren.

■ KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- [Lange termijn bomenbeheerplan 2016](#)
- [Bomenverordening Zeist 2016](#)
- Integraal Beheerplan Openbare Ruimte IBOR 2001

- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP)
- [Verkeerscirculatieplan \(VCP\)](#): verkeersplan voor de kernen Den Dolder, Bosch en Duin en Huis ter Heide Noord
- [Openbaar vervoersbeleid](#) van de provincie
- Parkeerverordening 2018 (nog vast te stellen in 2017)
- Parkeerbelastingverordening 2018 (nog vast te stellen in 2017)
- Actualisatie parkeernormen (nog vast te stellen in 2017)

■ Gemeenschappelijke regelingen/Verbonden partijen

Coöperatie ParkeerService (CPS) is van oorsprong een uitvoeringbedrijf van de gemeente Amersfoort voor het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van gemeentelijke parkeerbeleid. Sinds 2011 is CPS ook het uitvoerend parkeerbedrijf voor de gemeente Zeist. Inmiddels kent CPS 16 gemeentelijke leden.

■ Beleidsindicatoren

Om de mate van veiligheid op de weg te meten, hanteren we de landelijke doelstelling uit de Nota Mobiliteit 2020.

- Doelstelling vanuit de Nota Mobiliteit 2020: 34% minder ziekenhuisgewonden in 2020 ten opzichte van het driejaarlijks gemiddelde 2001, 2002 en 2003. Daarmee is het streven voor 2018 24,5% ziekenhuisopnamen van alle motorvoertuig-verkeersongevallen t.o.v. 30,5% in 2017.
- Doelstelling vanuit de Nota Mobiliteit 2020: 34% minder ziekenhuisgewonden in 2020 ten opzichte van 20,2% ziekenhuisopnamen van alle fietsverkeersongevallen t.o.v. 26,2% voor 2017.

Zeist zit al jaren onder het landelijke gemiddelde qua aantal ziekenhuisopnamen bij een verkeersongeval. Sinds een aantal jaar zijn er ook geen blackspots (verkeersonveilige locatie) meer in Zeist. Op basis van de statistische gegevens over de verkeersongevallen nemen wij de nodige maatregelen om de dalende trend in het aantal ziekenhuisopnamen vast te houden.

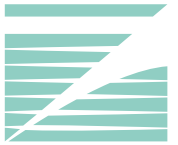
■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Parkeerbelasting	L	0	0	0	0	0	0
	B	2.588	2.581	2.565	2.565	2.565	2.565
	S	2.588	2.581	2.565	2.565	2.565	2.565
Verkeer en wegen	L	6.130	5.944	5.812	5.931	5.961	5.946
	B	836	600	601	601	601	601
	S	-5.294	-5.344	-5.211	-5.330	-5.360	-5.345
Parkeren	L	2.488	1.507	1.679	1.545	1.539	1.465
	B	112	50	50	50	50	50
	S	-2.376	-1.457	-1.629	-1.495	-1.489	-1.415
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	L	4.359	4.961	4.008	3.978	3.979	4.044
	B	39	20	20	20	20	20
	S	-4.320	-4.941	-3.988	-3.958	-3.959	-4.024
Programma Fysieke leefomgeving	L	12.977	12.412	11.499	11.454	11.479	11.455
	B	3.575	3.251	3.236	3.236	3.236	3.236
	S	-9.402	-9.161	-8.263	-8.218	-8.243	-8.219

Toelichting op de budgetten

Het taakveld Parkeren kent door zijn aard (onderhoud van en investering in) een wisselend karakter. Dit wisselende karakter wordt opgevangen via de bestemmingsreserve onderhoud kapitaalgoederen (voor bestemmingsreserves zie [programma 11](#)).

Begroting 2018

Gemeente **Zeist**

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

2018
IN PERSPECTIEF

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

BUDGET-
AUTORISATIE

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

Daarnaast zijn voor parkeren middelen ter beschikking gesteld om de afgesproken taakstelling te realiseren (ingroeimodel 2016-2019). De overheadkosten die aan parkeren worden toegerekend zijn opgenomen in programma 10 Bedrijfsvoering.

In 2017 staat incidenteel in het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie het saldo van de egalisatiereserve speelvoorzieningen begroot en het budget groenvoorzieningen in het centrum.

PROGRAMMA 3 ECONOMIE

INLEIDING

Een sterke lokale en regionale economie is belangrijk voor Zeist met zijn ruim 62.000 inwoners, circa 6.000 bedrijven en ruim 34.000 arbeidsplaatsen. Deze vormt immers de basis voor goed presterende ondernemingen in en rond de gemeente, staat garant voor werkgelegenheid voor onze inwoners en draagt in sterke mate bij aan het vasthouden en versterken van onze maatschappelijke, culturele en sociale voorzieningen. Dat geldt zowel voor cultuur, recreatie en toerisme, erfgoed als sportverenigingen, aanbod van winkels en aanbod van zorg. De vrijetijdseconomie en met name (culturele) evenementen worden steeds belangrijker voor de profilering en voor het vestigingsklimaat van gemeenten.

De uitgangspositie van Zeist is goed. Zo maakt de gemeente onderdeel uit van de tweede meest competitieve regio van Europa¹. Dit biedt kansen. Daarnaast ligt Zeist gunstig langs uitvalswegen, centraal in het land en nabij Utrecht (met haar relatief jonge, hoogopgeleide beroepsbevolking en tal van grootstedelijke voorzieningen) en naast het Utrecht Science Park. Zeist heeft goed opgeleide en betrokken inwoners,

beschikt over toonaangevende (inter)nationale bedrijven en organisaties en een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor ondernemingen in een groene omgeving. Toch dreigt de economie van Zeist op onderdelen minder vitaal te worden. Sinds 2011 is er sprake van een daling in de werkgelegenheid als gevolg van vertrek, krimp en sluiting van bedrijven en organisaties. Dit hangt onder meer samen met het feit dat de economie in Zeist gekenmerkt wordt door een aantal grote sectoren zoals de zorg, zakelijke en financiële dienstverlening en detailhandel. Juist in deze sectoren is sprake van terugloop van de werkgelegenheid door bezuinigingen en technologische ontwikkelingen als automatisering. Voor wat betreft de detailhandel geldt dat de regionale winkelfunctie van Zeist onder druk staat. Het is van belang dat Zeist haar economische vitaliteit en de economische functie in de regio Utrecht behoudt, en waar mogelijk versterkt. Daar zetten we in 2018 verder op in.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We streven naar een economisch vitale gemeente waar ondernemerschap kan bloeien en bedrijven zich thuis voelen. Een goede economische dynamiek is immers een onmisbare voorwaarde voor het behoud en (waar mogelijk) de versterking van de werkgelegenheid in Zeist en voor een aantrekkelijk en duurzaam woon-, werk-, en leefklimaat.

We kiezen voor een heldere economische koers die past bij het profiel van Zeist en die gebruik maakt van de gunstige economische uitgangspositie en de sterke punten van de Zeister economie. Dit doen we samen met bedrijven, instellingen en overige maatschappelijke partners.

Samenwerking in de regio is op economisch gebied van belang, omdat Zeist en de regio Utrecht elkaar nodig hebben en versterken. Een groot deel van de mensen woont, werkt, volgt onderwijs en/of recreëert in de regio en maakt er gebruik van de vele voorzieningen. Voor de meesten van hen zijn de bestuurlijke grenzen in de regio nauwelijks relevant. Dit geldt ook voor bedrijven die steeds vaker op regionaal en (inter)nationaal niveau opereren. Dit vraagt om een gezamenlijke aanpak van vraagstukken en kansen. De regionale ambitie voor de economie is 'groen, gezond en slim', wat goed aansluit bij het Zeister Profiel.

Voor de aantrekkelijkheid van Zeist is het wenselijk dat onze eigen inwoners goed kunnen recreëren in de omgeving en meer mensen Zeist weten te vinden als een toeristische plek om te verblijven. We benutten onze sterke troeven, zoals de aanwezigheid van groen, recreatie, cultuur en (inter)nationale organisaties van naam en faam. We participeren van harte in het Nationaal Park Heuvelrug (NPH) en steunen de ontwikkeling daarvan. We willen de levendigheid rond het Slot Zeist vergroten om zowel inwoners als toeristen aan te trekken.

¹ Bron: de Regional Competitiveness Index 2016 (Europese Commissie). De Europese Commissie beoordeelt sinds 2010 elke drie jaar welke gebieden het beste scores op thema's die belangrijk zijn voor de economie, zoals infrastructuur en innovatie.

■ WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We maken in 2017 een economische beleidsagenda met een actieplan waarin Zeist, binnen de regionale context, keuzes maakt voor een duidelijke economische koers, die past bij het profiel van Zeist en gebruik maakt van de sterke punten van de Zeister economie. Deze beleidsagenda en de daarin genoemde acties voeren we in 2018 verder uit. De rol van de gemeente is vooral gelegen in het creëren van de juiste randvoorwaarden in Zeist, zodat ondernemers goed kunnen ondernemen. Zoals een goede inrichting van de openbare ruimte. In sommige gevallen hebben we ook een aanjaagfunctie. Een voorbeeld hiervan is het gevelfonds waar ondernemers met een bijdrage van de gemeente hun gevel kunnen verbeteren. Hierdoor verbetert het aanzicht van de straat.

De beleidsagenda bevat concrete activiteiten voor 2018, zoals verbetering van het vestigingsklimaat voor ondernemingen door te zorgen voor voldoende bedrijfshuisvestingsmogelijkheden, goede bereikbaarheid, een bruisend en levendig Zeist en een eenduidige profilering. Daarnaast stimuleren we de netwerkvorming. Een sterk professioneel netwerk biedt immers meer kansen voor Zeister ondernemers op nieuwe business én maakt van Zeist een interessante vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven. De gemeente vervult een trekkersrol in de oprichting van een platform van grote werkgevers en/of strategisch belangrijke bedrijven en organisaties. Daarmee stimuleren we innovatie in Zeist en omgeving op het gebied van gezondheid en vitaliteit. Dit

moet resulteren in concrete ideeën en projecten die in 2018 opgepakt gaan worden samen met bedrijven en organisaties. Ook benutten we kansen in belangrijke economische sectoren. Zeist onderscheidt zich met een sterke health- en zorgsector. De combinatie met de sterke zakelijke dienstverlening en de aanwezige ICT-bedrijven biedt mogelijkheden voor crossovers en innovatie waarin de gemeente een faciliterende rol kan spelen. Het groene, culturele en recreatieve aanbod – denk aan onze monumenten, erfgoed en buitenplaatsen - vergroot de economische aantrekkingskracht van Zeist nog meer. Ondernemers laten zich in hun vestigingsbeleid daardoor steeds vaker leiden. Dit zijn zaken waar de gemeente direct invloed op uit kan oefenen.

De economische samenhang beperkt zich niet tot de gemeente Zeist. Daarom is Zeist nauw aangesloten op de relevante ontwikkelingen in de regio. Zo is in U10 verband een regionale Ruimtelijk Economische Koers opgesteld die in 2018 en verder uitgevoerd gaat worden. Waar dit voor de gemeente Zeist meerwaarde heeft, haken we actief aan bij deze programma's en projecten. Dit geldt ook voor andere regionale trajecten, zoals de brede Gebiedsverkenning Utrecht Oost in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van de rijksoverheid. Ook blijven we met het Utrecht Science Park in gesprek om elkaar te versterken op het gebied van werken, wonen, recreatie en mobiliteit.

■ Centrum

- Ook in 2018 werken we verder aan het creëren van een compact en aantrekkelijk centrum. En besteden we aandacht aan de aanloopstraten. We geven ruimte aan ondernemerschap en creativiteit van winkeliers, evenementen, recreatie en toerisme en streven naar een divers en aantrekkelijk aanbod en toenemende bezoekersaantallen. Dit legt een stevig fundament voor het verder bouwen aan een groen, gezond en gastvrij centrum, waar het bruist en waar ondernemers een goede boterham kunnen verdienen.

Dit doen we onder meer door:

- Het gemeentelijk gevelfonds, dat ondernemers en vastgoedeigenaren in het centrum financieel ondersteunt om hun gevel op te knappen en zo de uitstraling van het pand en de winkelstraten te verbeteren.
- Het verder bouwen aan de nieuwe centrumorganisatie, waarin winkeliers, horeca, gemeente en vastgoedeigenaren samen werken aan een sterker centrum.
- We stimuleren evenementen in het centrum en in het Slotgebied door een aanjaagrol te spelen en actief mee te denken met initiatiefnemers.
- In 2018 ligt er een plan voor de aanloopstraten.

■ Wijkwinkelcentra

- Ook de lokale winkelcentra verdienen de aandacht. Zo wordt winkelcentrum De Clomp eind 2017 gesloopt en

start in 2018 de nieuwbouw van winkels en 60 woningen. Ook het openbaar gebied in en om het winkelcentrum wordt door de ontwikkelaar vernieuwd.

- Winkelcentrum Kerckebosch is in 2017 uitgebreid en vernieuwd. We onderzoeken op dit moment de mogelijkheid om in 2018 het openbaar gebied op hetzelfde kwaliteitsniveau te brengen als de rest van de wijk.

- In winkelcentrum Vollenhove waait een frisse wind onder ondernemers. Dat is te zien aan de nieuwe activiteiten die er plaatsvinden. In 2018 krijgt dat zeker een vervolg.

■ Recreatie & Toerisme

- We zetten extra in op de vrijetijdseconomie, toerisme, recreatie en evenementen. Om Zeist voor de Zeistenaren

en voor mensen van buiten aantrekkelijk te laten zijn om te verblijven en te bezoeken. Bijvoorbeeld door meer evenementen naar Zeist te halen. Een vernieuwd station Driebergen-Zeist draagt ook zeker bij aan die bereikbaarheid.

- Voor meer samenhang in de toeristische activiteiten in de regio benutten we het Regionaal Bureau voor Toerisme. In 2018 komt er een evenementenkalender voor Zeist, waarin alle binnen- en buitenevenementen te vinden zijn. Zie ook programma 5 (Sport, Cultuur & Recreatie, Groen).

■ Markt

- De markt is één van de bruisende onderdelen van het centrum van Zeist, zowel voor inwoners als voor toeristen. In 2017 hebben de marktondernemers na de verbouwing van de markt een nieuwe, definitieve plek gekregen. In 2018 werken we aan het opvullen van de vrije plaatsen. In 2017 is ook gestart met een verkenning naar de toekomst van de markt. Hiermee willen we borgen dat de markt aantrekkelijk is en blijft voor de bezoekers en een aanvulling blijft voor de levendigheid in het centrum.

■ KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- Marktverordening
- Economische beleidsagenda + toelichting, gewijzigde versie

In 2017 hebben de marktondernemers na de verbouwing van de markt een nieuwe, definitieve plek gekregen. In 2018 werken we aan het opvullen van de vrije plaatsen.

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Economische ontwikkeling	L	684	569	573	574	574	574
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-684	-569	-573	-574	-574	-574
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	L	118	105	106	106	106	106
	B	106	105	102	118	118	118
	S	-12	0	-4	12	12	12
Economische promotie	L	5	5	0	0	0	0
	B	329	312	310	310	310	310
	S	324	307	310	310	310	310
Programma Economie	L	807	679	679	680	680	680
	B	435	417	412	428	428	428
	S	-372	-262	-267	-252	-252	-252

Toelichting op de budgetten

De lasten in 2016 zijn hoger omdat een incidentele uitgaaf is gedaan voor IT middelen in het centrum (€ 100.000).

PROGRAMMA 4 ONDERWIJS

INLEIDING

Het bieden van kansen aan onze jeugd op het gebied van onderwijs, draagt bij aan een duurzame samenleving waarin iedereen meetelt en meedoet. Met ruim 16.000 inwoners onder de 23 jaar vormen jongeren in Zeist ruim 25% van de bevolking. Goed onderwijs is de sleutel tot persoonlijke groei en geeft (jonge) kinderen, jongeren en volwassenen de kans zich te ontwikkelen en te vormen tot actieve, zelfstandige en gewaardeerde deelgenoten aan de samenleving.

Goed onderwijs is ook de basis van maatschappelijke en economische ontwikkeling. Daarom zetten wij in op het vergroten van onderwijskansen, door het vergroten van de taalvaardigheid bij jonge kinderen, het voorkomen en bestrijden van schooluitval, het tegengaan van thuiszitters en het beter aansluiten van onderwijs en jeugdhulp voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Het onderwijs en de gemeente hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheden, besturen en financiële middelen. Daar waar de gemeente zorgt voor de gewenste huisvesting, zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor de goede staat van onderhoud en het tijdig aangeven van huisvestingswensen.

Waar we als gemeente vrije schoolkeuze stimuleren, zijn de onderwijsinstellingen verantwoordelijk voor het plaatsingsbeleid van leerlingen. De gemeente zorgt weer voor leerlingenvervoer waar dat nodig is en handhaaft de leerplicht. In het onderwijsveld staat ook de samenwerking centraal met jeugdzorg, leerplicht en aansluiting op de arbeidsmarkt. Via 'Op Overeenstemming Gericht Overleg' (OOGO) wordt hieraan regionaal en lokaal invulling gegeven met alle betrokken partijen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- 1 Alle kansen bieden voor onderwijs op alle niveaus en voor iedereen.
- 2 Jeugdhulp en ondersteuning vanuit het onderwijs is aanwezig in school.
- 3 Doorgaande leer- en ontwikkeling voor de jeugd.
- 4 Voldoende onderwijshuisvesting, qua kwaliteit, kwantiteit en bereikbaarheid.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- 1 **Alle kansen bieden voor onderwijs op alle niveaus en voor iedereen**
 - Voor het plaatsingsbeleid houden we via de Lokale Educatieve Agenda Zeist (LEA-Z), contact met de onderwijsinstellingen. Doel is dat leerlingen zoveel mogelijk op de school van hun voorkeur terecht kunnen. Schoolbesturen (verantwoordelijk voor de plaatsingen)

hebben hiertoe een gedragscode opgesteld. Jaarlijks wordt dit thema besproken met het onderwijsveld. Ook wordt hierin o.a. de dialoog gevoerd over diversiteit in het onderwijs.

- Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) is beschikbaar, waarbij we in 2018 starten met een nieuwe vorm van peuteropvang, volgend uit de Harmonisatie voorschoolse voorzieningen.
- Alle peuteropvang aanbieders gaan werken met het ontwikkelingsgerichte VVE-programma Piramide (met focus op taal, rekenen, motoriek en sociaal emotionele ontwikkeling), zodat peuters met een taal- of ontwikkelingsachterstand op alle locaties van peuteropvang terecht kunnen. Voor ouders en aanbieders van peuteropvang verandert de wijze van financieren van de opvang door o.a. kinderopvangtoeslag of een inkomensafhankelijke gemeentesubsidie.
- Er wordt ingezet op ouderbetrokkenheid gedurende de gehele schoolloopbaan door stimulering van ouderenprogramma's zoals Opstapje, Opstap, VVE Thuis en Overstap.
- Nieuwkomers krijgen via de peuterspeelzaal op het AZC de mogelijkheid om spelenderwijs kennis te maken met de Nederlandse taal.
- Alle inwoners van Zeist kunnen bij het Taalhuis terecht om de Nederlandse taal (beter) te leren spreken en schrijven en om hun reken- en digitale vaardigheden te verbeteren.

2 Jeugdhulp en ondersteuning vanuit het onderwijs is aanwezig in de school

- In het kader van jeugdzorg zetten we in op samenwerken met scholen vanuit het oogpunt van snelle signalering van zorgvragen en preventie.
- Iedere school heeft een contactpersoon bij het Centrum Jeugd en Gezin (school CJG-er).
- Ter versterking van de samenwerking wordt in elke gemeente in Zuidoost Utrecht een project uitgevoerd in het schooljaar 2017-2018. In de gemeente Zeist start op het OLZ Schoonoord een project, waarin school CJG-ers structureel aanwezig zijn op de school, zowel voor de leerlingen als de docenten/mentoren.
- Twee keer per jaar komen er bijeenkomsten met alle basisscholen (intern begeleiders en directeuren), de school CJG-ers, leerplechtambtenaren en jeugd-gezondheidszorg (GGD) om de samenwerking te bespreken en verder te versterken. Deze professionals bezoeken daarnaast ook de basisscholen om de samenwerking te bespreken en preventie te versterken.
- Op de scholen voor speciaal (basis)onderwijs zijn school CJG-ers aanwezig met expertisen die aansluiten bij de doelgroep van deze scholen. Omdat een groot deel van de leerlingen uit andere gemeenten afkomstig is, wordt er waar nodig contact gelegd met het CJG/lokale team van de woongemeente van de betreffende leerling.

3 Doorgaande leer- en ontwikkeling voor de jeugd

- Kinderen vanaf 5 jaar zijn, op grond van de Leerplichtwet, verplicht onderwijs te volgen totdat zij een startkwalificatie (diploma HAVO/VWO of MBO minimaal niveau 2) hebben behaald. Wij willen graag dat kinderen voldoende kansen krijgen, maar deze ook optimaal benutten.
- Op basis van de ervaring van voorgaande jaren verwachten wij dat in 2018 ruim 600 leerlingen (waarvan 300 MBO studenten) in contact komen met op onze leerplichtambtenaren.
- Leerlingen, die vanuit verzuim in contact komen met onze leerplichtambtenaren krijgen (in overleg met de scholen) een passende interventie met als doel dat deze jongeren stoppen met schoolverzuim.
- Wij willen niet alleen handhaven, maar ook echt iets betekenen voor de jongeren. Via leerplichtambtenaren onderzoeken we wat de (achterliggende) oorzaak van het verzuim is en waarmee wij kunnen helpen.
- Wij blijven in contact met de jongeren en voeren regie totdat het verzuim is gestopt. Dit betekent dat een leerling altijd bij iemand terecht kan.
- Naast het voorkomen van schooluitval zetten we ook in op de invulling van het recht op onderwijs. Op verzoek van leerlingen en/of hun ouders bemiddelen wij tussen scholen en leerlingen, daar waar een leerling problemen heeft met het vinden en/of inschrijven op een school.
- Jongeren die stoppen met school zonder startkwalificatie kunnen hulp krijgen van onze trajectbegeleiders RMC

(regionaal meld en coördinatiefunctie) om een opleiding of betaald werk te vinden. Ook zetten we in op begeleiding naar het Actie Talent programma van de Regionale Sociale Dienst.

- In 2018 is bijzondere aandacht voor jongeren die langer dan een jaar geen onderwijs volgen, geen startkwalificatie hebben en geen inkomen. Wij gaan 'oud VSV-ers' (oud-(vroegtijdse schoolverlaters) actief benaderen en waar mogelijk begeleiden naar werk of een opleiding. Groepsbijeenkomsten en trainingen komen hiervoor beschikbaar.
- De regionale aanpak om vroegtijdse schoolverlating tegen te gaan, is uitgewerkt in de SchoolWerkt-agenda. Meer informatie hierover is te vinden op www.schoolwerkt.nl.

4 Voldoende onderwijshuisvesting, qua kwaliteit, kwantiteit en bereikbaarheid

- De gemeente heeft een zorgplicht om de leerlingen voldoende en goede huisvesting te bieden. In de 'Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Zeist' liggen de verantwoordelijkheden en werkwijze vast.
- Jaarlijks wordt een prognose van het te verwachten leerlingenaantal per school opgesteld. De prognose wordt vertaald in de ruimtevraag van de scholen en dat leggen we vast in een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

Begroting 2018

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

2018
IN PERSPECTIEF

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

BUDGET-
AUTORISATIE

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

In het kader van jeugdzorg zetten we in op samenwerken met scholen vanuit het oogpunt van snelle signalering van zorgvragen en preventie.

Dit IHP wordt jaarlijks met de schoolbesturen besproken. Spoedaanvragen op het gebied van huisvesting kunnen door scholen gedurende het jaar worden ingediend en pakken we direct op.

- Na een stabilisatie van het aantal leerlingen de afgelopen jaren is een trendbreuk waar te nemen die zich in 2018 doorzet als gevolg van de aantrekkelijke woningbouw. Dit is vooral waarneembaar in Kerckebosch en Zeist Noord. Voor zover noodzakelijk nemen we hiervoor voorzieningen op in het huisvestingsprogramma 2018.
- Er wordt ook in 2018 naar de kwaliteit van de bestaande huisvestingsvoorraad gekeken. Schoolbesturen zijn sinds 2015 volledig zelf verantwoordelijk voor het onderhoud en aanpassingen van schoolgebouwen. Daar heeft de gemeente geen taken en verantwoordelijkheden meer in. Wel ondersteunen we de schoolbesturen bij het verduurzamen van de schoolgebouwen.
- Overleg met schoolbesturen vindt ook plaats als het gaat om het maken van afspraken over renovatiewensen ten opzichte van (vervangende) nieuwbouwwensen. Dit wacht wel op landelijke richtlijnen.

■ **Investeringen in onderwijshuisvesting**

- In 2018 start de vervangende nieuwbouw van de Pirapoleon in Austerlitz (onderdeel van het Hart van Austerlitz), inclusief tijdelijke huisvesting tijdens de bouw.

- We starten met het project tot realisatie van een gymaccommodatie bij de Noordweg.
- Er wordt ingezet op oplossingen voor de behoefte aan huisvesting Kerckebosch. Dit kan een optimale verdeling van bestaande ruimtes zijn, of waar nodig om extra investeringen gaan.

■ **Leerlingen vervoer van en naar onderwijshuisvesting**

- De onderwijsgebouwen moeten voor iedereen goed bereikbaar zijn.
- Iedere leerling die meer dan 6 km van de dichtstbijzijnde toegankelijke school woont, kan aanspraak maken op een vergoeding leerlingenvervoer. Dit kan zijn in de vorm van een fietsvergoeding, kilometervergoeding voor eigen auto/brommer, Openbaar Vervoer vergoeding en wanneer de handicap dit vereist, aangepast vervoer.
- Binnen de 6 kilometergrens verwachten wij van de ouders/verzorgers dat zij dit zelf of binnen het eigen netwerk regelen. Er wordt wel nauw samengewerkt met de medewerkers van het CJG in gevallen waar mogelijk alsnog maatwerk kan worden geleverd als dit noodzakelijk is.

■ **KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN**

■ **Onderwijs algemeen**

- [Lokale Educatieve Agenda Zeist 2015-2018](#)

■ **Volwasseneneducatie**

- [Convenant Educatie Arbeidsmarktregio Utrecht Midden](#)

■ **Regionaal Programma Educatie**

- [Voor- en Vroegschoolse Educatie](#)
- [Uitvoeringsplan OKE 2011-2014 'Kinderen Kansen Bieden'](#)
- [Convenant Voor- en Vroegschoolse Educatie Zeist](#)
- [Notitie Schakelklassen Zeist 2011-2014](#)

■ **Peuteropvang**

- [Nota 'Jong Leren', Harmonisatie voorschoolse voorzieningen Zeist 2018](#)

■ **Aanpak Schooluitval**

- [Actie.Talent](#) van de RSD
- [SchoolWerkt](#)

■ **Onderwijshuisvesting**

- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Zeist](#)
- [Integraal huisvestingsplan \(IHP\) onderwijshuisvesting](#)

■ **Gemeenschappelijke regelingen/Verbonden partijen**

- In de gemeente Zeist verzorgt de 'Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuveland' het openbaar basis-onderwijs in de gemeenten Bunnik, De Bilt, Stichtse Vecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal en Zeist. De stichting bestaat sinds 2005 en omvat 24 scholen.

Sinds 2012 gebruikt de stichting in haar communicatie de werknaam 'WereldKidz'.

De gemeenten hebben geen rechtstreeks financieel belang in de stichting. De stichting ontvangt van het Rijk rechtstreeks de vergoedingen voor het verzorgen van het onderwijs. Het college keurt wel de begroting en jaarrekening goed.

In het geval de stichting failliet dreigt te gaan, is de gemeente verantwoordelijk voor het afwenden van een faillissement. Dit omdat de stichting in Zeist is gevestigd en vanwege de zorgplicht van de gemeente voor het openbaar onderwijs.

- De 'Stichting Openbare Scholengemeenschap Schoonoord' verzorgt openbaar voorgezet onderwijs. Deze stichting is per 1 januari 2009 opgericht en biedt een volledig aanbod aan openbaar voortgezet onderwijs in de regio Zuidoost Utrecht. De stichting is ontstaan uit de verzelfstandiging van de gemeentelijke OSG Schoonoord, die tot 1 januari 2009 volledig onder het bevoegd gezag van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist viel. OSG Schoonoord heeft vestigingen in de gemeenten Zeist en Utrechtse Heuvelrug. Met de invoering van een raad van toezicht in 2011 is het toezicht van de gemeente- (raad) beperkt tot het vormen van een oordeel over de begroting en jaarrekening. De gemeente heeft geen rechtstreeks financieel belang meer in de stichting. De rijksvergoedingen worden door de stichting zelf ontvangen en zij doet ook haar eigen uitgaven.

In het geval de stichting failliet dreigt te gaan, is de gemeente verantwoordelijk voor het afwenden van een faillissement. Dit omdat de stichting in Zeist is gevestigd en vanwege de zorgplicht van de gemeente voor het openbaar onderwijs.

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Onderwijshuisvesting	L	7.347	3.701	3.514	3.246	3.211	3.188
	B	2.458	477	209	209	209	209
	S	-4.889	-3.224	-3.305	-3.037	-3.002	-2.979
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	L	3.158	3.204	2.144	2.177	2.211	2.243
	B	1.395	1.303	335	335	335	335
	S	-1.763	-1.901	-1.809	-1.842	-1.876	-1.908
Programma Onderwijs	L	10.505	6.905	5.658	5.423	5.422	5.431
	B	3.853	1.780	544	544	544	544
	S	-6.652	-5.125	-5.114	-4.879	-4.878	-4.887

Toelichting op de budgetten

Het verschil in lasten tussen 2016 en de jaren daarna wordt veroorzaakt door de gewijzigde omslagrente (€ 3.350.000). Dit is uitgebreid toegelicht in de begroting 2017. Voor het Onderwijsachterstandenbeleid zijn rijksmiddelen toegekend t/m 2017 (€ 1.000.000).

Deze middelen staan vanaf 2018 zowel aan de baten- als aan de lastenkant niet begroot.

In 2016 is een eenmalige baat gerealiseerd voor de school Kerckebosch (€ 2.100.000).

PROGRAMMA 5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

INLEIDING

Bij aanvang van de raadsperiode in 2014 sprak het college de ambitie uit om ruimte te geven aan initiatieven. Ze wilde ondernemers en inwoners stimuleren meer activiteiten te organiseren om de aantrekkelijkheid van Zeist te bevorderen. De gemeente heeft zich afgelopen jaren actief opgesteld bij het realiseren van festivals en evenementen en dat werpt zijn vruchten af. Er wordt in Zeist veel georganiseerd op gebied van cultuur en recreatie. Ook op sportief gebied bruist Zeist. Door sport toegankelijker te maken en onder de aandacht te brengen bij inwoners in Zeist, dragen we bij aan kwaliteit van leven. Sport stimuleert de geest en de sociale binding en brengt mensen bij elkaar.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Sport

Ons doel is om ook in 2018 meer inwoners te laten sporten en bewegen. In de Sportvisie (2014-2018) hebben we gesteld dat het percentage sporters in Zeist (50% in 2014) omhoog moet. Niet alleen omdat bewegen gezond is, maar ook omdat via sport inwoners meer participeren in de samenleving.

Of mensen nou gaan wandelen in het bos, zwemmen in het zwembad of lid worden van een sportvereniging; meedoen is gezond.

Om inwoners meer te laten sporten en bewegen gaan we:

- De toegankelijkheid van sport en beweegmogelijkheden verder verbeteren. In het bijzonder voor mensen met een beperking, kwetsbare ouderen en Zeistenaren die wonen in die wijken met de laagste sportdeelname.
- Een beweegvriendelijke openbare ruimte creëren.
- Sport nog meer onder de aandacht brengen.
- Samenwerking tussen sportverenigingen stimuleren. Door gebruik te maken van elkaars kennis en kunde kunnen zij verder professionaliseren.
- Sportclubs in hun kracht zetten. Dit zorgt voor een stevige zelfstandige en structurele basis van sport- en beweegaanbieders in Zeist.
- Sport inzetten als preventie- of participatiemiddel voor mensen met een afstand tot de maatschappij.
- Zorgen voor voldoende en kwalitatief goede sportaccommodaties. Door samenwerking tussen verenigingen te verbeteren kunnen accommodaties efficiënter worden benut. Dit geldt zowel voor de binnensport- als voor de buitensportaccommodaties.

Cultuur

Voor de kwaliteit van leven, wonen, werken en uitgaan in Zeist versterken we de rol van ons erfgoed, kunst en cultuur.

De nieuwe Cultuurvisie, 'Zeist kans- en cultuurrijk', is daarin leidend. We versterken de betrokkenheid van inwoners door jong, oud en nieuwkomers in contact te brengen met een breed cultureel aanbod.

De begroting 2018 kent de volgende prioriteiten:

- Het in stand houden van de basisvoorzieningen (Bibliotheek (IDEA), KunstenHuis, Slot, Theater Figi en andere podia, festivals en hun cultureel en educatief aanbod.
- Het stimuleren van nieuw cultureel aanbod, (culturele) evenementen en initiatieven (Zeist Bruist) en extra sturen op hun prestaties, innovaties, samenwerking en inzet.
- De versterking van netwerken en cultureel ondernemerschap met (7) culturele Platforms (Podia, Erfgoed, Amateurkunst, Beeldende Kunst, Film, Slot, Diversiteit).
- Extra inzet op deelname van jeugd, jongeren, nieuwkomers en culturele groeperingen aan het culturele aanbod en programma van diverse podia.

Recreatie

De vrijetijdseconomie vormt een beeldbepalend onderdeel van het profiel en imago van Zeist. Samen met een aantal strategische partners (zoals het Regionaal Bureau voor Toerisme, culturele en sportnetwerken) breiden we de recreatiemogelijkheden in Zeist verder uit. Als gemeente doen we dat vooral door ruimte te geven aan initiatieven van

ondernemers en inwoners. De laatste jaren wordt er steeds meer georganiseerd in Zeist; van foodfestivals bij het Slot, een ijsbaan op het Emmaplein tot mountainbiketochten in Austerlitz. Ook in 2018 willen we Zeist laten bruisen met festivals en evenementen in en om Slot Zeist, het Walkartpark en in het Centrum. Maar er is ook veel aandacht voor recreatie in de kleine kernen en het groene buitengebied van Zeist.

■ WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

■ Sport

We werken nauw samen met sportclubs, de uitvoeringspartner Buurtsportcoaches en zorg- en welzijnsorganisaties.

- Op basis van de uitkomst van de 'beweegvriendelijke omgevingsscan' per wijk worden er aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. Zo worden de looproutes naar scholen en de bereikbaarheid van winkelcentra voor ouderen verbeterd of worden er meer speelelementen toegevoegd in de natuur. Dit kan bewoners stimuleren om (meer) in beweging te komen in de buitenruimte.
- De sportraad, digitaal platform en bijeenkomsten moeten de betrokkenheid en samenwerking tussen de gemeente, sportclubs en andere sectoren verder versterken.
- In 2017 is een regionale samenwerking (WMO-regio) opgezet voor sporten voor mensen met een beperking. Dit krijgt vorm in een betere vindbaarheid van het regionale sportaanbod door de landelijke website Uniek

Door sport toegankelijker te maken en onder de aandacht te brengen bij inwoners in Zeist, dragen we bij aan kwaliteit van leven. Sport stimuleert de geest en de sociale binding en brengt mensen bij elkaar.

Sporten. Deze samenwerking wordt in 2018 verder ingevuld met beweegadviezen door onderlinge kennisdeling en bijeenkomsten met partners die werken met en voor de doelgroep. Het sportaanbod wordt waar nodig uitgebreid.

- Sport zal onder de aandacht worden gebracht, onder meer door sport(clubs) een podium te bieden tijdens het Sportief Zeist Weekend en het Sportgala. Op het Sportgala worden (Top)sporters en vrijwilligers in het jaar 2018 in het zonnetje gezet voor hun prestaties.

- Sportclubs worden vraaggericht ondersteund op hun vraagstukken en worden gestimuleerd om een open en veilig sportklimaat te organiseren. Bijvoorbeeld door wijk- en vraaggericht(er) te werken, kwetsbare doelgroepen te bedienen en het sportklimaat te verbeteren o.a. met aandacht voor alcoholpreventie.
- Door meer samen te werken met andere beleidsterreinen zoals het Sociaal domein, zal sport een integraal onderdeel worden van de aanpak van het welzijn van de inwoners door preventie en participatie. Bijvoorbeeld in het project Life Goals, waarbij mensen die langdurig in de bijstand zitten via sport weer participeren in de samenleving.
- Er wordt gestart met een interactief proces om te komen tot een masterplan voor de binnensport-accommodaties. We streven naar een optimale balans tussen vraag en aanbod en spreiding van gymzalen en sporthallen in Zeist.
- De publiek-publieke samenwerking tussen gemeente Zeist en NV SRO ten aanzien van zwembad Dijnseburg wordt in de praktijk verder uitgebouwd en geoptimaliseerd.
- Het masterplan voor de gemeentelijke buitensport-accommodaties wordt verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

■ Cultuur

De focus ligt op de speerpunten die de raad samen sector en samenleving heeft benoemd. Er wordt extra geïnvesteerd in de volgende onderwerpen:

- Een levendiger cultureel klimaat en meer diversiteit op locaties als Slot Zeist, de Klinker, pleinen en Walkartpark (Zeist Bruist).
- Inzet van het Netwerk Cultuureducatie om zo jongeren in en buiten school kennis te laten maken met kunst, cultuur en erfgoed.
- Crossovers vanuit cultuur met economie, recreatie, welzijn en onderwijs in de vorm van samenwerkingsprojecten.
- Doelgroepen die cultureel minder actief en betrokken zijn (jongeren, nieuwkomers, mensen met taalachterstand, eenzamen).
- Ruimte voor (nieuw) aanbod, initiatieven en festivals (Muziekdagen, Liedfestival, Ashton Brothers).
- Het versterken van de rol van het vernieuwde Slotstad RTV.

Raad, sector en samenleving worden uitgebreid geïnformeerd via de jaarlijkse verslaglegging en met culturele cafés, sociale media, extra publicaties (Vernieuwde Uit in Zeist, Kijkwijzer Beeldenroute) en een nieuw online platform vanuit de sector (www.cultuurzeist.nl).

Het subsidieproces wordt herzien om optimaal en efficiënter gebruik te maken van subsidies, voorzieningen, kennis en know how.

■ Recreatie

- Door de samenwerking te versterken tussen Centrummanagement en het Regionaal Bureau voor Toerisme

(RBT), wordt Zeist meer op de kaart gezet. In navolging van succesvolle themaweekenden afgelopen jaar zullen er in 2018 meer activiteiten, ook in onderlinge afstemming, in het centrum plaats plaatsvinden. Evenementen vanuit het Centrummanagement zoals themaweekenden, Sinterklaas en moonlight shopping zullen door het RBT meer in de publiciteit worden gebracht.

- De ideeënwedstrijd Z-Battle leverde in 2017 veel nieuwe ideeën op, vooral op gebied van recreatie. Het eerste winnende idee 'de speeltuin met horecagelegenheid' is inmiddels uitgevoerd. Een ander winnend idee 'klimbos' krijgt komend jaar gestalte. Daarnaast ondersteunen we waar mogelijk ook de andere goede –maar niet winnende ideeën- op gebied van cultuur en recreatie.
- Op de site '...opdeheuvelrug.nl' (bijvoorbeeld zeistopdeheuvelrug.nl of kidsopdeheuvelrug.nl) komt een overzichtelijke evenementenagenda voor Zeist op het vlak van zowel sport, cultuur als recreatieve activiteiten.
- Toeristische Overstappunten (TOPs) en andere initiatieven op gebied van recreatie, zoals wandel- en fietsroutes en ommetjes, wijzen inwoners en recreanten de weg.
- Er zal meer ingezet worden op (inter)nationaal toerisme. Het RBT neemt deel aan het marketeersoverleg waarin ook Utrecht, Amersfoort en het zuid-oostelijk deel van de provincie Utrecht zitting hebben. De eerste verkenningen zijn in 2016-2017 uitgevoerd, de uitwerking hiervan gaat vanaf 2018 plaatsvinden.

- Per 1 januari 2018 is het recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied (UHVK), waar Zeist aan deelnam, opgeheven. Daaruit komt budget vrij, dat in 2018 zal worden besteed aan beheer en onderhoud van routes en paden. We willen met het resterende deel flexibel budget creëren op gebied van recreatie, waarmee incidentele wensen en initiatieven vanuit de samenleving kunnen worden gestimuleerd. Bijvoorbeeld opstartsubsidies voor nieuwe evenementen. Binnen het hoofdstuk verbonden partijen is hierover één en ander opgenomen.

■ KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- [Sport- en Bewegingvisie Zeist 2015-2020](#)
- Uitvoeringsprogramma 2017/2018 (nog in de maak)
- [Cultuurvisie Zeist, kans – en cultuurrijk](#), (0216369-Cultuurvisie)

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Sportbeleid en activering	L	721	767	701	701	701	701
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-721	-767	-701	-701	-701	-701
Sportaccommodaties	L	4.344	4.027	4.375	3.755	3.886	3.840
	B	1.740	1.860	1.848	1.848	1.848	1.848
	S	-2.604	-2.167	-2.527	-1.907	-2.038	-1.992
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	L	1.931	1.964	1.858	1.858	1.858	1.858
	B	20	0	0	0	0	0
	S	-1.911	-1.964	-1.858	-1.858	-1.858	-1.858
Musea	L	29	53	40	0	0	0
	B	3	0	0	0	0	0
	S	-26	-53	-40	0	0	0
Cultureel erfgoed	L	1.523	1.516	1.065	1.410	896	1.071
	B	353	560	657	756	806	806
	S	-1.170	-956	-408	-654	-90	-265
Media	L	1.653	1.583	1.560	1.560	1.560	1.560
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-1.653	-1.583	-1.560	-1.560	-1.560	-1.560
Programma Sport, cultuur en recreatie	L	10.201	9.910	9.599	9.284	8.901	9.030
	B	2.116	2.420	2.505	2.604	2.654	2.654
	S	-8.085	-7.490	-7.094	-6.680	-6.247	-6.376

Toelichting op de budgetten

De lasten van de taakvelden Sportaccommodaties (incl. zwembad) en Cultureel erfgoed (Slot Zeist) kennen door hun aard (onderhoud van en investering in) een wisselend karakter. Dit wisselende karakter wordt opgevangen via de bestemmingsreserve onderhoud kapitaalgoederen (voor bestemmingsreserves zie [programma 11](#)).

In het Taakveld Musea staat t/m 2018 een subsidie van € 40.000 per jaar begroot voor Het Geheugen van Zeist.

In het taakveld Cultureel erfgoed is aan de batenkant de bij de begroting 2016 verwerkte staffel in de inkomsten Slot Zeist zichtbaar.

PROGRAMMA 6 SOCIAAL DOMEIN

INLEIDING

In de paragraaf De nieuwe zorg hebben we laten zien waar in 2018 onze focus op ligt en de beweging die we willen zien. In dit programma Sociaal domein beschrijven we concrete voorstellen hoe we dit met elkaar willen bereiken.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

1. Inwoners die economisch zelfstandig kunnen leven. Voor iedereen in Zeist een goed leven. Dat betekent maatschappelijke bijdrage in de vorm van werk of dagbesteding.
2. Gezonde en vitale inwoners die kunnen meedoen. En diegene die hulp hierbij nodig hebben ondersteunen.
3. Hulp op maat is beschikbaar op het moment dat dit nodig is.

4. Een eenduidige, herkenbare en laagdrempelige plek waar mensen met hun hulpvragen terecht kunnen.
5. Vitale buurten waar inwoners zich veilig voelen en op een goede manier kunnen wonen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

1. **Inwoners die economisch zelfstandig kunnen leven**
 - Werk is een vorm om goed en zelfstandig te kunnen leven. Daar zijn we ook ambitieus in! We maken een versnellingslag om mensen aan werk te helpen en het aantal bijstandsuitkeringen terug te brengen met 16% van 1490 medio juli 2017 naar 1250 per einde 2018 (zie ook het raadsvoorstel bij deze begroting).
 - De Biga ontwikkelt zich verder door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar werk te begeleiden en hun arbeidsfit te maken. Inzet op een bredere doelgroep en zich meer richten op sociaal ondernemen.
 - We hanteren de uitgangspunten van de mobility mentoring methode om inwoners die te maken hebben met armoede en schulden, te ondersteunen. Dat wil zeggen dat we mensen helpen weer zicht te krijgen op langetermijndoelen en de weg daarnaartoe.
 - We werken breed samen met professionals en vrijwilligers om meer mensen met schulden vroegtijdig te bereiken om zo problematische schulden en armoede te voorkomen. We starten met een pilot waarbij

We maken een versnellingslag om mensen aan werk te helpen en het aantal bijstandsuitkeringen terug te brengen met 16%.

schulddienstverlening samenwerkt met de woningbouwverenigingen in Zeist door gezamenlijk spreekuren te draaien voor mensen met huurachterstand om zo tot vroegsignalering te komen. Ook Kerk en Samenleving werkt mee aan deze pilot en stapt in als mensen geen gebruik maken van deze spreekuren en er volgens de woonconsulent sprake is van isolatie. Ze gaan dan op huisbezoek om op een laagdrempelige manier contact te maken. Verder verstevigen we de samenwerking en aansluiting met schulddienstverlening, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het Sociaal Team en de vrijwilligersorganisaties, zodat we kunnen monitoren of de geboden hulp effectief is.

- Door het verstrekken van een bijstandsuitkering en regelingen uit het bestaanszekerheidsbeleid bieden we mensen (tijdelijk) een vangnet.
- We zetten extra in op de integratie, inburgering en werk voor nieuwkomers met de integratieroute. In 2018 willen we deze route versterken en verduurzamen. De startgesprekken, WegwijZ-bijeenkomsten en de app staan op de rit en worden door nieuwkomers zelf zeer gewaardeerd. Nog meer taalmaatjes, sneller richting (vrijwilligers)werk, de juiste zorg waar nodig en een sociaal netwerk opbouwen blijven de resultaten waar we aan werken, zodat een stevige en duurzame integratieroute voor nieuwkomers staat. Daar waar mogelijk breiden we dat uit zodat nog meer Zeistenaren kunnen profiteren van de voordelen

van de integratieroute. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Zeistenaren die de taal nog onvoldoende beheersen en geen werk hebben.

- Speciale aandacht is er voor kinderen en jongeren die opgroeien in armoede, zodat zij de mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen tot economisch zelfstandige mensen. We doen dat bijvoorbeeld door een investering in de Harmonisatie van de peuterspeelvoorzieningen waarbij we gezinnen met lage inkomens tegemoet komen in de ouderbijdrage. Daarmee investeren we in een groter bereik, een doorgaande leerlijn naar het basisonderwijs en een stevige voorschoolse zorgstructuur. Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen (tot 130% van de bijstandsnorm) is het mogelijk om hun zwemdiploma A te halen via het Jeugdsportfonds. Daarnaast maken we het o.a. mogelijk dat zij kunnen sporten, zich cultureel kunnen ontwikkelen en over de juiste school-benodigdheden beschikken. Om deze mogelijkheden nog beter onder de aandacht te brengen introduceren we in 2018 het Jongpakket.
- Per 1 januari 2016 is de wet Passend toewijzen met betrekking tot wonen ingevoerd. Hierdoor is het voor lage inkomens niet meer mogelijk om in een te dure woning te gaan wonen. We starten in overleg met woningcorporaties een pilot om huurders die (van voor 2016) in een te dure woning van de corporatie zijn komen wonen in relatie tot hun inkomen en in een zeer lastige situatie terecht zijn gekomen

(maatwerk), voor een bepaalde periode een korting op hun huur te geven.

- Jongeren lichten we goed voor zodat zij weten met welke financiële veranderingen zij te maken krijgen als ze volwassen worden. De wijze waarop we dat het effectiefst kunnen, wordt momenteel ontwikkeld.
- ## 2. Gezonde en vitale inwoners die kunnen meedoen
- Meedoen is gezond, en wie zich gezond voelt doet eenvoudiger mee. We investeren daarom in gezondheid om de kansen om mee te doen in de samenleving te vergroten. Zie voor de activiteiten programma 7 Volksgezondheid en milieu.
 - Inwoners kunnen via het Steunpunt Mantelzorg elkaar ontmoeten. Op deze manier kunnen zij elkaar ondersteunen en ervaringen delen. We zetten in op een goede doorleiding naar respijtzorg of extra ondersteuning als dat nodig is om overbelasting van mantelzorgers te voorkomen.
 - In 2018 doet meer dan 42% van de volwassenen in Zeist incidenteel of intensief vrijwilligerswerk. Het doen van vrijwilligerswerk geeft voldoening. Inwoners kunnen en willen elkaar helpen. We blijven investeren in initiatieven die het mogelijk maken dat inwoners als vrijwilliger aan de slag kunnen.
 - We boren innovatiekracht in de samenleving aan door onder meer challenges uit te schrijven over meerdere domeinen heen op het gebied van bevorderen sociale cohesie, vrijwilligers, wonen, gezondheid, etc.

3. Hulp op maat is beschikbaar op het moment dat dit nodig is

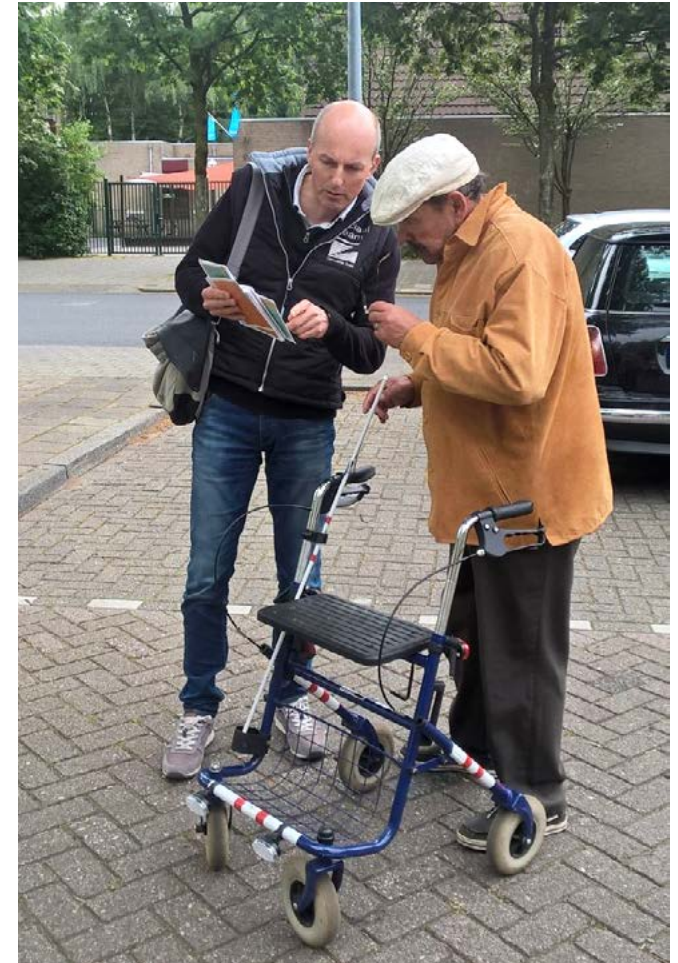
Voor hulpvragen kunnen inwoners terecht bij het Sociaal Team, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de Regionale Sociale Dienst (RSD) en onze netwerkpartners, zoals scholen, huisartsen en zorginstellingen. Zij bieden zorg en ondersteuning aan kwetsbare huishoudens. Deze huishoudens hebben (ingewikkelde) problemen op verschillende gebieden en zijn niet of beperkt zelfredzaam. De meest voorkomende problemen onder deze huishoudens hebben te maken met:

- geen werk of zinvolle dagbesteding
- armoede
- schulden
- wonen
- kindveiligheid
- lichamelijke en geestelijke klachten

Doel is een stabiele en uiteindelijk langdurige en blijvende verbetering in de levenssituatie. De teams werken daarin goed samen, ook met maatschappelijke partners, en combineren de zorg en ondersteuning voor jeugdigen en volwassenen met elkaar, over de verschillende leefdomeinen heen.

- We helpen inwoners met hun hulp- en ondersteuningsvragen door het bestendigen van de manier van denken en werken uit het leertraject 'Samen leren transformeren in Zeist' in de werkwijze van de toegangsteams.

- We verstevigen de samenwerking met netwerkpartners (o.a. huisartsen, scholen en SAVE) om integrale oplossingen mogelijk te maken.
- We werken samen met de RSD (werk en inkomen en schuldhulpverlening) voor preventie van schulden en snelle actie bij huurachterstanden.
- We zetten in op het inbedden van GGZ (geestelijke gezondheidszorg) in de wijk voor het omgaan met com-plexe problematiek (o.a. verward gedrag). In Zeist-Noord bouwen we voort op de leerervaringen uit de EPA Proeftuin. De EPA Proeftuin heeft als doel om inwoners met Ernstige Psychiatrische Aandoeningen (EPA) zo goed en integraal mogelijk te begeleiden en ondersteunen in de wijk. Met als resultaat dat zij mee kunnen doen aan de samenleving en dat een ontwrichtende crisis voorkomen wordt.
- We zetten in op samenwerking op veiligheid en zorg (o.a. persoonsgebonden aanpak en meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling).
- Binnen het Sociaal Team wordt een aantal dementieconsulenten opgeleid om ondersteuning te bieden in de zogenaamde niet-pluifase (fase waarbij nog geen diagnose is gesteld). De dementieconsulenten gaan intensief samenwerken met de casemanagers (medisch domein) buiten het Sociaal Team en de huisartsen.
- We werken aan een sluitende aanpak voor personen met verward gedrag. Deze aanpak gaat van preventieve inzet tot aan adequaat handelen in crisissituaties.

In 2018 doet meer dan 42% van de volwassenen in Zeist incidenteel of intensief vrijwilligerswerk. Het doen van vrijwilligerswerk geeft voldoening.

- Uitvoering en bekendheid rondom de blijverslening. Dit is een regeling voor mensen die hun eigen woning willen aanpassen met als doel om langer thuis te blijven wonen.
- We besteden aandacht aan uitvoering en bekendheid rondom de starterslening. Deze regeling helpt starters om de aankoop van hun eerste woning mogelijk te maken.
- We richten ons op een aanpak om meer kinderen te kunnen laten opgroeien in hun eigen buurt/omgeving. Daarom organiseren we (specialistische) hulp en ondersteuning zo veel mogelijk dichtbij.
- We willen meer jeugdigen laten opgroeien in een veilige en positieve gezins- en thuissituatie. Voor kinderen die niet meer kunnen thuis wonen, zetten we in om hen te laten opgroeien in een stabiel pleeggezin.
- Sommige jeugdigen die jeugdhulp ontvangen krijgen te maken met een 'harde' scheidingslijn tussen wettelijke regelingen. We zetten ons in om de overgang van jeugdhulp naar hulp voor volwassenen, voor hen soepeler laten verlopen door op hun 16^e al vroegtijdig in gesprek een plan van aanpak op te stellen om deze 'overstap' op hun 18^e goed te begeleiden.
- Met verschillende regio's en de aanbieders werken we aan tijdige beschikbaarheid van hulp en ondersteuning voor onze inwoners (project Wachttijden).
- We werken aan verlichting van administratieve lasten bij professionele hulporganisaties. De inspanningen in 2016

en 2017 hebben erin geresulteerd dat wij behoren tot de 12 best functionerende jeugdregio's van Nederland (van de in totaal 42 jeugdregio's). In 2018 blijft onze inzet hierop onverminderd! Regionaal standaardiseren we zoveel als mogelijk en we bekijken de haalbaarheid van een regionale backoffice, zodat zorgaanbieders op een en dezelfde wijze kunnen declareren.

- We voeren een nieuwe financieringswijze in voor de inkoop van J-ggz in 2018. In zijn huidige gedaante is het diagnose-behandelcombinatie(DBC)-systeem veel te gedetailleerd. Samen met zorgaanbieders werken we toe naar bruikbaar systeem waarmee op basis van productfinanciering de kosten van de zorg zijn te beheersen en de kwaliteit wordt gestimuleerd.
 - Voor jeugdigen en kinderen kan vanaf 2019 de verantwoordelijke gemeente wijzigen, door wijziging van landelijke afspraken (Woonplaatsbeginsel). We maken inzichtelijk wat de inhoudelijke en financiële opgave wordt voor gemeente Zeist. Om ons goed hierop voor te bereiden in aanloop naar 2019.
- 4. Een eenduidige, herkenbare en laagdrempelige plek waar mensen met hun hulpvragen terecht kunnen**
- Een nieuwe inrichting van de toegang voor hulp en ondersteuning, zodanig zodat deze logisch, vindbaar, snel en effectief wordt.
 - Het vergroten van de zichtbaarheid, bereikbaarheid in de wijk, op scholen en bij huisartsen.

- Een duurzame organisatievorm voor het Sociaal Team en CJG door het optimaliseren van de samenwerking met aanbieders.

5. Vitale buurten waar inwoners zich veilig voelen en op een goede manier kunnen wonen

De vitaliteit van de wijk en sociale cohesie wordt bepaald door een zo goed mogelijke mix van inwoners en woonvormen, waarbij kwetsbare en sterke inwoners elkaar vanuit hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden vinden. Wonen is het samenspel van de woning, voorzieningen, sociale en fysieke infrastructuur en de inwoners zelf.

- In 2018 bereiden we ons voor op de decentralisatie van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. We voeren een pilot uit waarin we vernieuwende (tijdelijke) woonvormen introduceren die beter aansluiten bij de behoefte van inwoners.
- We richten ons in 2018 op het tijdig her- en erkennen van dementie, zodat de omgang met mensen met dementie adequater wordt en zij meer aansluiting vinden in de samenleving.
- In samenwerking met de ouderenbonden in Zeist, het Netwerk Utrecht Zorg voor Ouderen (NUZO), apotheken en huisartsen gaan we in gesprek met ouderen over het ouder worden. We bespreken onderwerpen als woningaanpassing, zorg en ondersteuning, medicijngebruik en mondzorg.

- Inwoners van Zeist kunnen gebruik maken van een ruim aanbod aan wijkvoorzieningen voor ontmoeting, sociale activiteiten, recreatie of burgerinitiatieven. In 2018 maken we inzichtelijk wat de behoefte en het gebruik van voorzieningen per wijk is.
- We vinden het belangrijk dat mensen in hun eigen buurt of wijk kunnen blijven wonen, ook als ze naar een meer geschikte woning moeten verhuizen. Met de Zeister woningcorporaties werken we aan voldoende geschikt woningaanbod en maatwerk bij de toewijzing van deze woningen.

■ KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- ['Meedoen is gezond!' Kadernota Integraal Gezondheidsbeleid 2017-2020 \(zaak 219439\)](#)
- ['Zeister Bestaanszekerheidsbeleid' 2017-2022](#)
- [Lokaal Beleidsplan Transitie Jeugd 2014-2015](#)
- [Beleidsplan decentralisatie AWBZ/Wmo 2014](#)
- [Regionaal beleidskader 'Jeugdhulp Route Zuidoost' 2014-2018](#)
- [Verordening Jeugdhulp Zeist 2015](#)
- [Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Zeist 2015](#)
- [Meerjarenbeleidskader Sociaal en Economische Participatie, Uitvoeringsarrangement Participatie en Inkomen 2015](#)
- [Kadernota RDWI 2018-2021](#)
- [Begroting RDWI 2018](#)
- [Tweejaarsplan RDWI 2017-2018](#)

■ Gemeenschappelijke regelingen/Verbonden partijen

- Biga
- RDWI

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Samenkracht en burgerparticipatie	L	4.728	5.252	4.722	4.738	4.759	4.706
	B	248	26	26	26	26	26
	S	-4.480	-5.226	-4.696	-4.712	-4.733	-4.680
Wijkteams	L	3.977	3.959	4.648	4.649	4.642	4.642
	B	64	14	13	13	13	13
	S	-3.913	-3.945	-4.635	-4.636	-4.629	-4.629
Inkomensregelingen	L	25.405	26.163	26.306	25.980	25.215	25.215
	B	17.280	17.151	17.152	17.152	17.152	17.152
	S	-8.125	-9.012	-9.154	-8.828	-8.063	-8.063
Begeleide participatie	L	5.190	4.542	4.790	4.524	4.225	4.145
	B	-5	0	0	0	0	0
	S	-5.195	-4.542	-4.790	-4.524	-4.225	-4.145
Arbeidsparticipatie	L	2.266	2.452	2.096	2.185	2.248	2.418
	B	36	9	9	9	9	9
	S	-2.230	-2.443	-2.087	-2.176	-2.239	-2.409
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	L	1.166	991	985	985	985	985
	B	3	0	0	0	0	0
	S	-1.163	-991	-985	-985	-985	-985

Begroting 2018

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

2018
IN PERSPECTIEF

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

BUDGET-
AUTORISATIE

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

EXPLOITATIE (VERVOLG)		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Maatwerkdienstverlening 18+	L	9.181	9.724	11.127	11.038	10.609	10.595
	B	1.156	966	961	961	961	961
	S	-8.025	-8.758	-10.166	-10.077	-9.648	-9.634
Maatwerkdienstverlening 18-	L	9.155	8.089	9.638	9.638	9.725	9.793
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-9.155	-8.089	-9.638	-9.638	-9.725	-9.793
Geëscaleerde zorg 18+	L	0	243	0	0	0	0
	B	0	0	0	0	0	0
	S	0	-243	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18-	L	6.875	7.284	6.750	6.750	6.750	6.750
	B	528	0	0	0	0	0
	S	-6.347	-7.284	-6.750	-6.750	-6.750	-6.750
Programma Sociaal domein	L	67.943	68.699	71.062	70.487	69.158	69.249
	B	19.310	18.166	18.161	18.161	18.161	18.161
	S	-48.633	-50.533	-52.901	-52.326	-50.997	-51.088

PROGRAMMA 7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

INLEIDING

Volksgezondheid

Gezondheid is een centrale waarde in het leven van mensen. Een goede gezondheid maakt het makkelijker om mee te doen in de samenleving. Als gemeente werken we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan gezond leven, wonen en verblijven in Zeist. Dit doen we via preventie-activiteiten en het bevorderen van een gezonde leefstijl, maar ook door ons in te zetten voor een goede milieukwaliteit in Zeist. Een prettige leefomgeving is van grote invloed op het ervaren van een goede gezondheid. Er zijn al veel stappen gezet om gezond leven in Zeist te stimuleren. Wat er goed gaat, zetten we door. Wat beter kan, geven we een nieuwe of extra impuls.

Milieu

Iedereen wil in een prettige omgeving wonen, werken en verblijven. Veranderingen in de kwaliteit van de leefomgeving – zowel positief als negatief – raken dan ook iedereen. Daarom heeft de gemeente Zeist samen met inwoners een Brede Milieuvisie opgesteld. De visie richt zich op de bovenwettelijke taken. De wijze waarop hier in 2018 invulling aan wordt gegeven

is weergegeven in de paragraaf Duurzaamheid. In het programma 'milieu' beschrijven we de overige milieutaken.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Volksgezondheid

- Inwoners voelen zich gezond en doen mee in de samenleving naar eigen kunnen.
- Meer kansen voor kwetsbare inwoners om in Zeist gezond op te groeien en te leven.
- Afname van het alcoholgebruik onder jongeren en overmatig alcoholgebruik en alcoholafhankelijkheid onder volwassenen en senioren.
- Kinderen en ouders worden ondersteund door een deskundige en flexibele jeugdgezondheidszorg.

Milieu

- De doelen in het Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie zijn beschreven in de [paragraaf Duurzaamheid](#).

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Volksgezondheid

Inwoners voelen zich gezond en doen mee in de samenleving naar eigen kunnen

De primaire verantwoordelijkheid ligt bij inwoners zelf. De GGDrU biedt samen met huisartsen en paramedici de basis

gezondheidszorg. Vooral mensen die dat nodig hebben, ondersteunen we extra om gezond te kunnen leven in Zeist. Zo kunnen ouderen meedoen aan wandelactiviteiten in de wijk. Kinderen maken via activiteiten op school kennis met een gezonde leefstijl.

Meer kansen voor kwetsbare inwoners om in Zeist gezond op te groeien en te leven

We investeren in 2018 in gezonde buurten. Samen met professionals en inwoners kijken we welke kansen er zijn om gezond leven in de buurt te vergroten. Door slimme samenwerking willen we de komende jaren gezondheidsachterstanden terugdringen. In Zeist-West wordt ook de koffiemiddag voor oudere migrantenvrouwen gecontinueerd.

Afname van het alcoholgebruik onder jongeren en afname overmatig alcoholgebruik en alcoholafhankelijkheid onder volwassenen en senioren

We blijven de boodschap 'NIX < 18' onder de aandacht brengen bij jongeren en ouders. Dit doen we bijvoorbeeld via voorlichting op middelbare scholen.

Met sportverenigingen blijven we in gesprek om tot gezamenlijke afspraken te komen over verantwoord alcoholgebruik op de clubs. Met sociaal team, wijkverpleegkundigen en senioren-verenigingen starten we in 2018 een pilot om overmatig alcoholgebruik onder senioren te verminderen.

Om nog meer afvalscheiding te bereiken is in 2017 een proef gedaan met 'omgekeerd inzamelen'. In 2018 wordt de proef geëvalueerd.

Kinderen en ouders worden ondersteund door een deskundige en flexibele jeugdgezondheidszorg

De jeugdartsen en -verpleegkundigen werken vanaf schooljaar 2017/2018 in de teams 0-12 jaar en 12 plus. Op deze manier kan langer met een gezin worden opgelopen. Ook blijven we kennisdeling en innovatie tussen verloskundigen, CJG en jeugdgezondheidszorg stimuleren zodat kinderen een gezonde start kunnen hebben.

■ Milieu

Betere afvalscheiding

Om nog meer afvalscheiding te bereiken is in 2017 een proef gedaan met 'omgekeerd inzamelen'. In 2018 wordt de proef geëvalueerd en besluiten we of we hier in heel Zeist mee verder gaan. Om het afvalbeleid te ondersteunen worden de gedragscampagnes voortgezet. Onder de slogan 'Afval, het begin van iets nieuws' stimuleren we inwoners tot verdergaande afvalscheiding en omgekeerd inzamelen. Het project afvalvrije scholen dat in de 2^e helft van 2017 is gelanceerd, krijgt in 2018 een vervolg.

Natuur en duurzaamheidscommunicatie

Vijf scholen voor het voortgezet onderwijs (alle VO scholen behalve het Christelijk lyceum) gaan aan de slag met het project Ecoschools. In samenwerking met het bureau SME werken groepen leerlingen in een tweejarig programma aan de verduurzaming van hun school.

In Zeist wordt een 'Zeisterkring' opgebouwd, waarin verschillende partijen (scholen, Omgevingsdienst, gemeente, adviesbureau, wetenschap en financiers) plaatsnemen. De Zeisterkring geeft een impuls aan het benutten van duurzame besparingskansen. En scholen worden ondersteund in hun duurzame ambities.

Boswerf

Naast de reguliere activiteiten op de Boswerf wordt er in 2018 een bijtuin aangelegd. In de educatie-activiteiten wordt hieraan extra aandacht gegeven.

In 2018 bestaat de Boswerf 40 jaar. Het hele jaar vinden voor diverse doelgroepen jubileumactiviteiten plaats.

Bodem

Gelet op de woningbouwplannen voor het terrein van de gemeentewerf aan de Van Renesselaan wordt, onder begeleiding van de Omgevingsdienst, de bodem schoongemaakt. Dit is nodig om de nieuwe bestemming mogelijk te maken.

Asbest

In 2024 moeten alle asbestdaken zijn gesaneerd. Hiervoor is een wetsvoorstel in voorbereiding.

De verantwoordelijkheid voor sanering ligt primair bij de woningeigenaren.

Dit is een enorme opgave. De problematiek is in 2017 provincie breed in kaart gebracht. Op basis hiervan volgt

in 2018 een plan hoe we dit in Zeist, samen met woning-eigenaren, voor elkaar krijgen.

Energiebesparing bij bedrijven

De Europese richtlijn EED (Europese Energie-Efficiency) stelt eisen aan energiezuinigheid van grotere bedrijven. We hebben hier als gemeente een handhavende rol in. Dat doet de Omgevingsdienst voor ons. Zij vragen de verplichte energierapporten op en beoordelen deze. Vervolgens worden de bedrijven bezocht en worden afspraken gemaakt over de uitvoering van de verplichte energiebesparende maatregelen. Binnen het energieproject is, in samenwerking met de gemeente, ook aandacht voor het adviseren van kleinverbruikers over energiebesparing.

Toezicht en handhaving bij bedrijven

Naast de inzet gericht op energiebesparing (zie hierboven) richt toezicht en handhaving zich in 2018 op het beperken van risico's. Via zogenaamde 'risicogericht toezicht, richten we onze inzet op bedrijfstakken en activiteiten met een hoger risico op milieu incidenten. Andere speerpunten in 2018 zijn grondwaterbescherming (door bedrijven in de buurt van waterwingebieden extra te bezoeken) en lekverliezen van koelinstallaties.

Tenslotte vindt er in 2018 in de bouwfase van projecten, afstemming plaats tussen toezichthouders bouwen en toezichthouders milieu over het controleren van de aanleg

van voorzieningen. Eventueel kan er gezamenlijk toezicht plaatsvinden. In onderling overleg bepalen we bij welke bouwwerken dit nuttig is.

Gemeentelijke Begraafplaats Zeist

De Gemeentelijke Begraafplaats is 100 jaar in gebruik. In deze periode is de begraafplaats ontwikkeld tot een park waar veel nabestaanden en bezoekers komen om de overledenen te gedenken of om zelf een moment van bezinning te hebben.

In de visie over de toekomst van de begraafplaats is vastgesteld dat de voorzieningen op en verbonden met de begraafplaats worden uitgebreid. In 2018 krijgt de uitwerking van de plannen tot realisatie van een crematorium op de begraafplaats vorm. De opbaar ruimte is dan al enige tijd in gebruik. Ook de plannen voor natuurbegraven krijgen verdere uitwerking en deze worden te zijner tijd ter goedkeuring aan de gemeenteraad voorgelegd.

KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- 'Meedoen is gezond!' Kadernota Integraal Gezondheidsbeleid 2017-2020 (zaak 219439)
- Plan van aanpak 'Samen gezond in Zeist' (15cv.00433)
- Programmaplan UVP Brede Milieuvisie 2017-2020
- Brede Milieuvisie
- Uitvoeringsplan Brede Milieuvisie

Gemeenschappelijke regelingen/Verbonden partijen

GGDrU

De GGDrU is een belangrijke partner als het gaat over het beschermen, bewaken en bevorderen van gezond leven en gezond opgroeien in Zeist. Bij de GGDrU kunnen inwoners terecht met vragen over gezondheid en het krijgen van vaccinaties. Ook voert de GGDrU de jeugdgezondheidszorg uit. GGDrU adviseert en ondersteunt de gemeente over aspecten van milieu en hygiëne rondom publieksevenementen en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Specifieke aandacht gaat in 2018 uit naar de invoering van een nieuw digitaal dossier en het bevorderen en bewaken van de gezondheid van statushouders. Ook blijft het gesprek nodig over de verdere ontwikkeling van de integrale jeugdgezondheidszorg en de lokale samenwerking hierin met CJG, sociaal team en de scholen.

Uitvoering van de Koers voor ODRU en voorbereid zijn op de Omgevingswet door ODRU

De uitvoering van de Koers (kwalitatieve doorontwikkeling van de organisatie) en het voorbereid zijn op de nieuwe Omgevingswet brengen voor ODRU ook in 2018 en 2019 nog extra incidentele lasten met zich mee. Voor 2017 kunnen deze kosten worden opgevangen vanuit het resultaat 2016. De inschatting is dat ODRU voor 2018 en 2019 niet zelf de financiële ruimte heeft om de geraamde kosten ad € 442.000 in 2018 en € 308.000 in 2019 op te kunnen vangen.

Dit betekent dat ODRU hiervoor een beroep moet doen op de 15 deelnemers, waaronder Zeist. Op basis van de in de gemeenschappelijke regeling vastgelegde verdeelsleutel (aantal uren Uitvoerings-programma) dienen wij 13% van de kosten voor onze rekening te nemen. Dit betekent dat wij voor 2018 rekening moeten houden met een extra incidentele bijdrage voor ODRU van € 57.550 voor 2018 en € 39.950 voor 2019. Met de deelnemers heeft het bestuur van ODRU besloten dit definitief te betrekken bij het opstellen van de ODRU begroting 2019 in het voorjaar van 2018. Argumenten hiervoor zijn dat er dan vermoedelijk meer zicht is op de ontwikkeling van de kosten Omgevingswet (o.a. digitalisering) en de invoering van de wet, meer zicht is op vergoeding door het Rijk (in ALV VNG 2017 hebben de gemeenten in een motie oproep gedaan tot meer financiering door het Rijk) en er rekening gehouden kan worden met het exploitatie-resultaat 2017. In lijn met onze raadsinformatiebrief RIB17.085 anticiperen wij wel op deze financiële claims in deze begroting en de meerjarenraming 2019.

Contract met De Boswerf

Wij hebben op 1-1-2009 onze tot dan in eigen beheer uitgevoerde natuur- en milieueducatietaak door middel van een overeenkomst overgedragen aan de ODRU. Onder deze taak vallen alle activiteiten die op De Boswerf plaatsvinden. Ook de communicatie- en participatiecampagnes, die vanuit het provinciehuis (locatie ODRU), of op locatie in de gemeente plaats vinden, vallen hier onder. In samenhang

De Boswerf is erg populair onder kinderen én hun ouders. Het hele jaar door wordt er volop gespeeld en geleerd.

met de overdracht van de taken is per 2009 ook het personeel overgeheveld en is het pand De Boswerf aan de ODRU overgedragen. Deze overdracht heeft plaatsgevonden voor een periode van 10 jaar. Op 31 december 2018 is deze periode verstreken. Voor de continuering van de taken vanaf 1 januari 2019 wordt in nauw overleg met ODRU een koersdocument opgesteld. Hierin wordt beschreven wat de visie is op het taakveld, hoe dit taakveld zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, welke resultaten zijn bereikt, welke ontwikkelingen zich in de samenleving afspelen en wat mede op basis daarvan de gewenste doorontwikkeling is. Daarbij wordt de bedrijfsvoering belicht, waaronder de personele kant (beroepskrachten en vrijwilligers) en het beheer en de exploitatie van De Boswerf. De raad is hier nadrukkelijk op betrokken. In eerste instantie is hiervoor op 2 juni 2017 een werkbezoek van de raad aan De Boswerf georganiseerd, waar een eerste gedachtenwisseling over de doorontwikkeling van De Boswerf en de uitvoering van de NDC taak voor Zeist heeft plaatsgevonden. Het koersdocument wordt na een participatietraject met externe partijen (zoals scholen, groene groepen, MeanderOmnium, St. Energie Zeist) eind 2017 begin 2018 opgeleverd.

Dit document voorziet in besluitvorming over de wijze van samenwerking vanaf 2019 op deze taak. Via een nieuw langjarig contract of zoals voor de overige milieu- en duurzaamheidsstaken als vast en structureel onderdeel in onze reguliere dienstverleningsovereenkomst met ODRU

(met een bestaande omvang van 3.000 uren). De financiële middelen hiervoor liggen overigens al structureel vast in onze (meerjaren) begroting.

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Volksgezondheid	L	1.856	1.945	2.028	2.042	2.056	2.056
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-1.856	-1.945	-2.028	-2.042	-2.056	-2.056
Riolering	L	2.131	2.697	2.302	2.703	3.014	3.221
	B	3.957	4.131	4.334	4.525	4.723	4.930
	S	1.826	1.434	2.032	1.822	1.709	1.709
Afval	L	4.264	4.360	4.403	4.456	4.510	4.564
	B	5.229	5.442	5.729	5.989	6.057	6.124
	S	965	1.082	1.326	1.533	1.547	1.560
Milieubeheer	L	2.381	3.263	2.452	2.176	2.136	2.136
	B	43	0	0	0	0	0
	S	-2.338	-3.263	-2.452	-2.176	-2.136	-2.136
Begraafplaatsen en crematoria	L	571	655	585	553	541	519
	B	843	791	849	848	848	848
	S	272	136	264	295	307	329
Programma Volksgezondheid en milieu	L	11.203	12.920	11.770	11.930	12.257	12.496
	B	10.072	10.364	10.912	11.362	11.628	11.902
	S	-1.131	-2.556	-858	-568	-629	-594

Toelichting op de budgetten

Vanuit het in 2016 vastgestelde vGRP volgt een oplopend beeld aan zowel de baten- als de lastenkant van het product Riolering.

Het taakveld Begraafplaatsen kent door de aard (onderhoud van en investering in) een wisselend karakter. Dit wisselende karakter wordt opgevangen via de bestemmingsreserve Onderhoud kapitaalgoederen (voor bestemmingsreserves zie [programma 11](#)).

Aan de batenkant op het product Afval is het besluit uit de kadernota 2018 zichtbaar dat de tarieven in 2018 niet 100% kostendekkend zijn maar dat de tarieven met maximaal 7% stijgen tot een dekkingsgraad van 93%.

Voor de producten Riolering, Afval en Begraafplaatsen geldt dat baten gelijk zijn aan lasten, omdat wordt gewerkt met 100% kostendekkende tarieven. Echter, in bovenstaande tabel zijn voor deze taakvelden hogere baten opgenomen dan lasten. Dit heeft te maken met de overheadkosten die niet in dit programma landen (lastenkant), maar in [programma 11](#), maar wel zijn meegenomen in de tariefberekening (batenkant).

In 2017 staat incidenteel in het taakveld Milieubeheer het saldo van de egalisatiereserve bodemsanering begroot (€ 562.000) en de eenmalige budgetten voor duurzaamheid (€ 250.000).

PROGRAMMA 8 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN VOLKSHUISVESTING

INLEIDING

Op veel plekken in Zeist worden komend jaar de (voorlopige) resultaten van grote en kleinere projecten zichtbaar, zoals de herinrichting van Beukbergen en het Centrum met een nieuwe plek voor de markt, de herontwikkeling van station Driebergen-Zeist en het opknappen van winkelcentrum De Clomp. Resultaten van soms jarenlange inspanning om de leefomgeving in Zeist mooier en prettiger te maken voor haar bewoners, ondernemers en bezoekers.

In een aantal gevallen gingen er complexe inspraak- en/of vergunningstrajecten aan vooraf. We geven onze inwoners graag een grote stem als het gaat om hun eigen woon-omgeving. In de toekomst moet de Omgevingswet helpen om initiatieven sneller en integraler te realiseren. Deze wet bundelt alle wet- en regelgeving op het vlak van fysieke leefomgeving, dus ruimtelijke ordening én openbare ruimte. Daarmee wordt het eenvoudiger voor bewoners, ondernemers én voor ambtenaren en bestuurders om samen een gezonde, prettige en duurzame leefomgeving te creëren. Dat vraagt een andere rolverdeling tussen overheid, inwoners en marktpartijen. Van de gemeente(raad) vraagt

Een blik in de toekomst: Zo ziet station Driebergen-Zeist er in 2020 uit.

het meer vertrouwen geven en minder regels stellen; 'van toetsen naar mogelijk maken'. En het vraagt van alle betrokkenen om samen en integraal te werken vanuit de waarden en kwaliteiten van een gebied.

In de praktijk geeft Zeist al ruimte aan initiatieven vanuit de samenleving die de ruimtelijke kwaliteit versterken, zoals de speel-/eetgelegenheid Blik & Burgers, die via de Z-battle tot stand kwam.

De komende periode werken we in het OmgevingsLab verder aan de inrichting van de Omgevingswet en de rolverdeling tussen samenleving en overheid. En waar mogelijk gaan we experimenteren met meer initiatieven.

De woningmarkt staat in toenemende mate onder druk. De bevolking groeit. Daarnaast ligt er een taakstelling vanuit het Rijk voor het huisvesten van nieuwkomers. Starters, studenten,

statushouders, ouderen die langer zelfstandig wonen, allemaal hebben zij behoefte aan een fijne woonplek. De woningvoorraad moet een goede afspiegeling zijn van behoeften in de samenleving. Daarom zetten we nog steviger in op het versneld huisvesten van specifieke groepen woningzoekenden: zorgbehoevenden, jongeren, studenten en statushouders. Waarbij we diversiteit in buurten willen versterken, ruimte voor groen blijven bieden, nieuwe ontwikkelingen stimuleren zoals kleine woningen en nieuwe woonvormen voor ouderen en efficiënt omgaan met de bebouwde omgeving. We leveren meer maatwerk voor mensen die dringend woonruimte nodig hebben, in samenwerking met zorgpartijen. Een andere grote uitdaging is het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad en het realiseren van klimaatneutrale nieuwbouwwoningen.

■ WAT WILLEN WE BEREIKEN?

■ Projecten

- Het realiseren van duurzame woningen en aantrekkelijke woonmilieus en diversiteit in wijken en buurten. Dit past bij de ambities uit de Woonvisie en brede milieuvisie.
- Een aantrekkelijk en bruisend centrum in Zeist (zie ook [programma 3 Economie](#)).

■ Omgevingswet

- Inzicht krijgen in ruimtelijke waarden en kwaliteiten per gebied.

- Integrale planvorming inclusief thema's als duurzaamheid en gezondheid (zie ook [programma 2 Fysieke leefomgeving](#) en [6 Sociaal domein](#) en [paragraaf Duurzaamheid](#)).
- Invulling van veranderende rollen – van samenleving, raad, bestuur en ambtenaren – en de onderlinge verhoudingen.

■ Wonen en versnelling huisvesting

- Passende en snel beschikbare huisvesting voor kwetsbare groepen op de woningmarkt.
- Voldoen aan de rijkstaakstelling voor het huisvesten van statushouders door snellere toewijzing en transformatie van bestaand vastgoed naar geschikte woonruimte.
- Langer zelfstandig wonen (zie ook [programma 6 Sociaal domein](#) en [paragraaf De nieuwe zorg](#)).
- Het realiseren van extra woningen in de middeldure huur (€ 700-€ 900), passend bij de ambities uit de Woonvisie.

■ WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

■ Projecten

- In 2018 zal de herinrichting van het Zeister centrum klaar zijn.
- We werken verder aan de realisatie van onder meer het stationsgebied Driebergen-Zeist, winkelcentrum De Clomp, woningbouw en voorzieningen in Austerlitz, project Zeister Warande, Kerckebosch, Sterrenberg en Vogelwijk.
- We ronden de transformatie van Beukbergen tot 'gewone wijk met een bijzonder karakter' af.

■ Omgevingswet

Het OmgevingsLab treft de voorbereidingen voor de Omgevingswet. Onder meer via een pilot Omgevingsplan, opschonen van beleid, cultuurverandering, integrale werkprocessen en informatievoorziening.

- We voeren het gesprek met de raad, belangengroepen, inwoners en andere betrokkenen over de veranderende rollen binnen het ruimtelijk domein.
- We formuleren gebiedsgericht bouwstenen voor de omgevingsvisie.
- Voor de pilot omgevingsplan vinden de eerste uitwerkingen plaats om de omgevingsvisie planologisch te vertalen.
- Het opzetten van nieuwe plannen en initiatieven krijgt vorm via het digitaal platform OmZeist.

■ Wonen en versnelling huisvesting

- Met particuliere eigenaren maken we afspraken om versneld het aanbod in de goedkope huurwoningvoorraad te vergroten. Een voorbeeld daarvan is de transformatie van kantoren naar woningen. Daarbij houden we rekening met onder meer de benodigde typen woningen (woningdifferentiatie), levensloopbestendigheid en ruimte voor groen.
- We maken prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties op basis van de ambities uit de woonvisie. Speerpunten hierbij zijn betaalbaarheid voor zittende huurders, wonen en zorg gericht op ouderen en duurzaamheid.

- We zetten in op meer maatwerkoplossingen voor specifieke cliënten van sociaal team en centrum voor jeugd en gezin, met een combinatie van zorg, begeleiding en huisvesting.
- Met de woningcorporaties starten we een pilot om zittende huurders met betaalproblemen beter te ondersteunen.
- We zetten het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad door en sturen actief op klimaatneutrale nieuwbouwwoningen. Waar mogelijk versnellen we procedures en geven we gedoogbeschikkingen af.

■ KADERSTELLEDE DOCUMENTEN EN ANDERE RELEVANTE STUKKEN

- [Woonvisie](#)
- [Brede Milieu Visie en uitvoeringsplan Brede Milieuvisie](#)
- Raadsbesluit versnellingsopgave (17RV001)

■ Gemeenschappelijke regelingen/Verbonden partijen

De Omgevingsdienst regio Utrecht (OdrU) geeft uitvoering aan een deel van het ruimtelijk domein. De OdrU toetst plannen en voorziet initiatiefnemers (via de gemeente) van advisering. De OdrU doet dit voor 15 gemeenten in Midden-Nederland. De colleges van burgemeester en wethouders van deze gemeenten zijn bevoegd gezag. In 2018 werken de OdrU en de gemeente nauw samen in de voorbereiding van de Omgevingswet. De kwalitatieve doorontwikkeling van de organisatie en de voorbereidingen

op de nieuwe Omgevingswet brengen in 2018 (en 2019) extra incidentele lasten met zich mee. Voor 2018 bedragen de geraamde kosten € 442.000. Deze kosten kan de OdrU niet opvangen binnen de eigen financiële ruimte zodat een beroep gedaan moet worden op de 15 deelnemende gemeenten. Op basis van de vastgelegde verdeelsleutel moeten wij 13% van de kosten betalen. Dat betekent voor 2018 een extra incidentele bijdrage aan de OdrU van € 57.550,-. De kosten voor 2019 worden betrokken in de begroting 2019 van de OdrU.

De Veiligheidsregio Utrecht (Vru) is een samenwerkingsverband van de 26 gemeenten in de regio Utrecht op het gebied van brandweertzorg, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Binnen de Vru speelt de brandweer een belangrijke rol bij het toetsen en bewaken van brandveiligheid. Dit onderwerp krijgt ook nadrukkelijk aandacht in het gemeentelijk uitvoeringsprogramma 2018 via het zogeheten BIO-toezicht (bouwkundig, installatietechnisch en organisatorisch).

Beleidsindicatoren

Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000,-)	284
Nieuw gebouwde woningen: aantal per 1.000 woningen	11,86
Demografische druk (grijze druk, aantal 65+ gedeeld door 15-64 jarigen)	37,6%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 553
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 628

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Ruimtelijke ordening	L	2.606	2.320	2.384	2.384	2.384	2.384
	B	162	145	147	147	148	147
	S	-2.444	-2.175	-2.237	-2.237	-2.236	-2.237
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	L	304	244	232	231	232	232
	B	80	0	0	0	0	0
	S	-224	-244	-232	-231	-232	-232
Wonen en bouwen	L	6.914	4.313	1.799	1.775	1.752	1.719
	B	6.299	4.313	3.421	3.421	3.399	3.377
	S	-615	0	1.622	1.646	1.647	1.658
Programma Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	L	9.824	6.877	4.415	4.390	4.368	4.335
	B	6.541	4.458	3.568	3.568	3.547	3.524
	S	-3.283	-2.419	-847	-822	-821	-811

Toelichting op de budgetten

Per 2017 is het project Zorgeloos Wonen beëindigd en dus ook de bijbehorende budgetten (€ 450.000). Daarnaast is in 2016 sprake van € 120.000 incidentele planschadevergoeding. Voor het overgrote deel worden de structureel lagere baten en lasten per 2018 veroorzaakt door incidentele budgetten in 2016 en 2017 voor projecten zoals Beukbergen, De Clomp en het Walkartpark.

PROGRAMMA 9 BESTUUR

INLEIDING

Als gemeente dragen we bij aan het goede leven in Zeist door speciale aandacht te bieden aan het terugdringen van de uitersten in de samenleving. Dat goede leven is afhankelijk van heel veel factoren en is voor elk mens anders. Onze inwoners spelen daarin zelf de hoofdrol, maar soms is er meer nodig. Hoe vind je elkaar? Het begint met contact maken en vertrekken vanuit de behoefte van de ander. Luisteren naar wat er speelt en wat er nodig is om bijvoorbeeld een droom waar te maken. We kunnen faciliteren via een soepel vergunnings-traject, een vlot besluit, een financiële impuls, het aanboren van het netwerk, het aangaan van een politieke discussie of het leggen van verbindingen tussen mensen die elkaar nog niet hebben ontmoet. Ook helpen we door stevig op te treden als de vrijheid en het leefgenot van de één negatieve consequenties heeft voor de vrijheid en het leefgenot van de ander. Als mensen er onderling niet uitkomen. Het is zoeken naar wegen van samenwerken. Ruimte geven en loslaten, uitnodigen, sturen en richting geven, bijsturen. Door het zoeken naar passende oplossingen is ieders positie op het schaakbord continu in beweging. Lokaal en regionaal.

Er zijn ontwikkelacties om een impuls te geven aan de lokale democratie. Raad, college van burgemeester

en wethouders, samenleving en ambtelijke organisatie zoeken met elkaar naar nieuwe wegen om de democratie levendiger te maken dan ooit.

Denk aan de Jeugdraad, de democratic challenge 'Z-Battle' met drie winnende ideeën, Gast van de Raad, werkbezoeken door de raad aan de wijken en de viering van de Dag van de Democratie.

In de zoektocht naar nieuwe democratische verhoudingen lopen we aan tegen tal van dilemma's. Wie gaat erover? Wie wil ervan zijn (eigenaarschap)? Wat is de rol van de gemeenteraad bij interactieve processen? Welke kaders worden vooraf meegegeven? In gesprek zoeken we steeds weer de balans in deze zoektijd.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- Een grotere betrokkenheid van inwoners en organisaties bij wat er gebeurt in de gemeente Zeist. Niet alleen reactief. Dit vraagt van de organisatie vooral aan de voorkant uitnodigend te zijn om inwoners met initiatieven en suggesties te laten komen. We zijn tevreden als uit de burgerpeiling (Waarstaatjegemeente) blijkt dat de inwoners van Zeist zich steeds meer betrokken voelen.
- Onze inzet in regionale samenwerkingsverbanden (U10, Utrecht Science Park, etc) richten we meer op uitvoeringskracht, zodat die samenwerking bijdraagt aan de realisatie van onze lokale opgaven.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Gemeenteraadsverkiezingen 2018

We zorgen voor een goed verloop van de gemeenteraadsverkiezingen 2018, waarbij de ambitie niet enkel ligt bij het in de basis soepel organiseren van de verkiezingen. Met de hulp van bondgenoten willen we niet alleen bereiken dat iedere inwoner in de gemeente Zeist zich vertegenwoordigd voelt, maar vergroten we de betrokkenheid van organisaties en inwoners bij onze lokale democratie.

We streven naar een opkomstpercentage dat 5% hoger ligt dan het landelijk gemiddelde (indicator).

Slagkracht in regionale samenwerking

Binnen de regionale samenwerking gaan we meer concrete uitvoeringsprojecten realiseren. De regionale samenwerking in U10-verband krijgt steeds meer vorm. Begonnen als inspirerend en doelverkenkend netwerk worden nu steeds meer concrete resultaten geboekt. Indicator is het aantal projecten dat wordt voorbereid en uitgevoerd.

Opstarten Pilots

In 2018 willen we door middel van twee pilots met de wijk in gesprek over het goede leven in hun wijk. Hoe ziet dat eruit en wat is er nodig in de fysieke ruimte, in de manier van samen leven, om dat droombeeld te realiseren? Wat kunnen de inwoners daar zelf in betekenen en waar kan de gemeente en andere partners ze in bijstaan? Een interactief proces dat

Begroting 2018

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

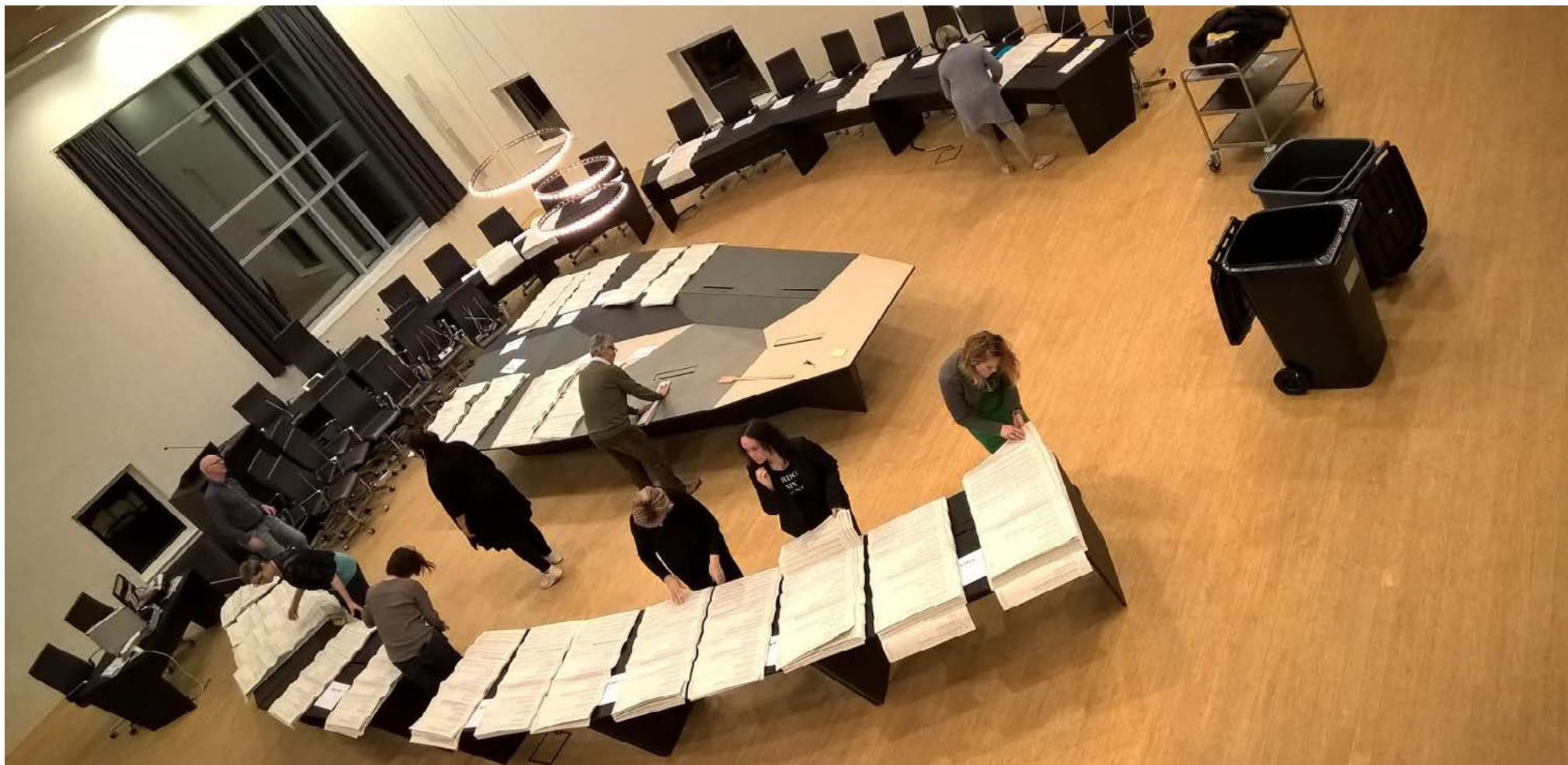
2018
IN PERSPECTIEF

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

BUDGET-
AUTORISATIE

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

Stemmen tellen in de raadzaal van Zeist tijdens de Tweede Kamerverkiezingen 2017.

gericht is op doen en uitvoeren, waarin we, hand in hand met de gemeenteraad, nieuwe wegen van lokale democratie gaan verkennen.

■ Bestuurlijke Samenwerking

Uitdaging voor het samenwerkingsverband U10 is niet alleen de inhoudelijke ontwikkeling, maar ook het ontwikkelen van de benodigde uitvoeringskracht in de losheid van de netwerkconstructie.

De verschillende projecten worden afzonderlijk ter besluitvorming voorgelegd, waarbij steeds wordt gekeken wat de bijdrage vanuit en de beoogde opbrengst voor Zeist zijn:

- het opstellen van een regionale woonvisie;
- onderzoek naar economische kansen van de regio en de diverse sectoren en clusters;
- het uitwerken van een regionaal raamwerk voor multimodale knooppunten;
- snel internet voor het landelijk gebied;
- energiebesparing in bestaande woningen.

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Bestuur	L	4.657	4.522	4.632	4.546	4.545	4.542
	B	212	0	0	0	0	0
	S	-4.445	-4.522	-4.632	-4.546	-4.545	-4.542
Burgerzaken	L	2.683	2.689	2.578	2.584	2.530	2.584
	B	1.358	1.346	1.331	1.331	1.331	1.331
	S	-1.325	-1.343	-1.247	-1.253	-1.199	-1.253
Programma Bestuur	L	7.340	7.211	7.210	7.130	7.075	7.126
	B	1.570	1.346	1.331	1.331	1.331	1.331
	S	-5.770	-5.865	-5.879	-5.799	-5.744	-5.795

Toelichting op de budgetten

Bij de bestuursrapportage 2017 is melding gemaakt van € 90.000 incidentele uitbreiding van de formatie van de griffie voor de jaren 2017 en 2018.

PROGRAMMA 10 BEDRIJFSVOERING

INLEIDING

Aan de ambities in deze begroting leveren de medewerkers van de gemeentelijke organisatie hun bijdrage. In de huidige raadsperiode is veel bereikt om het 'eigen huis op orde' te brengen.

Als organisatie willen en kunnen we niet stil blijven staan, we moeten voortdurend mee kunnen bewegen met de ontwikkelingen, eisen en wensen die vanuit onze inwoners, het Rijk en onze medewerkers op ons afkomen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

- We willen een toekomstbestendige, betrouwbare, innovatieve en benaderbare organisatie zijn.
- We werken aan een flexibele en wendbare organisatie die zich uitnodigend opstelt naar onze inwoners, instellingen en bedrijven. Onze organisatie kan soepel inspelen op allerlei vraagstukken die vanuit de samenleving opkomen.
- We vinden het belangrijk om vraagstukken integraal aan te pakken, met oog voor de behoeften van inwoners. We werken daarom wijkgericht, we bepalen beleid en maatregelen in samenspraak met buurtbewoners, ondernemers en andere belanghebbenden.

- Onze online dienstverlening is snel en duidelijk, maar kan het persoonlijke contact niet altijd vervangen. Als gemeente willen we profiteren van alle technologieën die onze dienstverlening beter kan maken, maar ook het menselijke gezicht behouden. Inwoners maken zelf de keuze op welke wijze zij door de gemeente geholpen willen worden. Onze dienstverlening is op maat en stelt de mens centraal. We streven naar een klanttevredenheid van een 8.
- We zijn als gemeente een voorbeeld in het bieden van werkgelegenheid aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en nemen daarbij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- We ontwikkelen door naar een moderne werkgever die aantrekkelijk is voor medewerkers om te blijven of te komen werken, ook als de arbeidsmarkt krappert.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Ruimte voor Innovatie

- Technologische veranderingen gaan steeds sneller en de maatschappelijke invloed is steeds groter. Als vooruitstrevende digitale overheid willen we de kansen van technologie benutten. Maar we hebben ook oog voor de bedreigingen. Informatieveiligheid is een belangrijke pijler op onze digitale agenda. In 2018 stellen we een routekaart op voor de komende jaren. Hierin

kijken we naar innovatieontwikkelingen als blockchain, robotica, internet of things en virtual reality. Hoe spelen we daar goed en veilig op in? We nemen in de routekaart ook het verwachte effect van nieuwe wetgeving op gebied van privacy en open overheid mee.

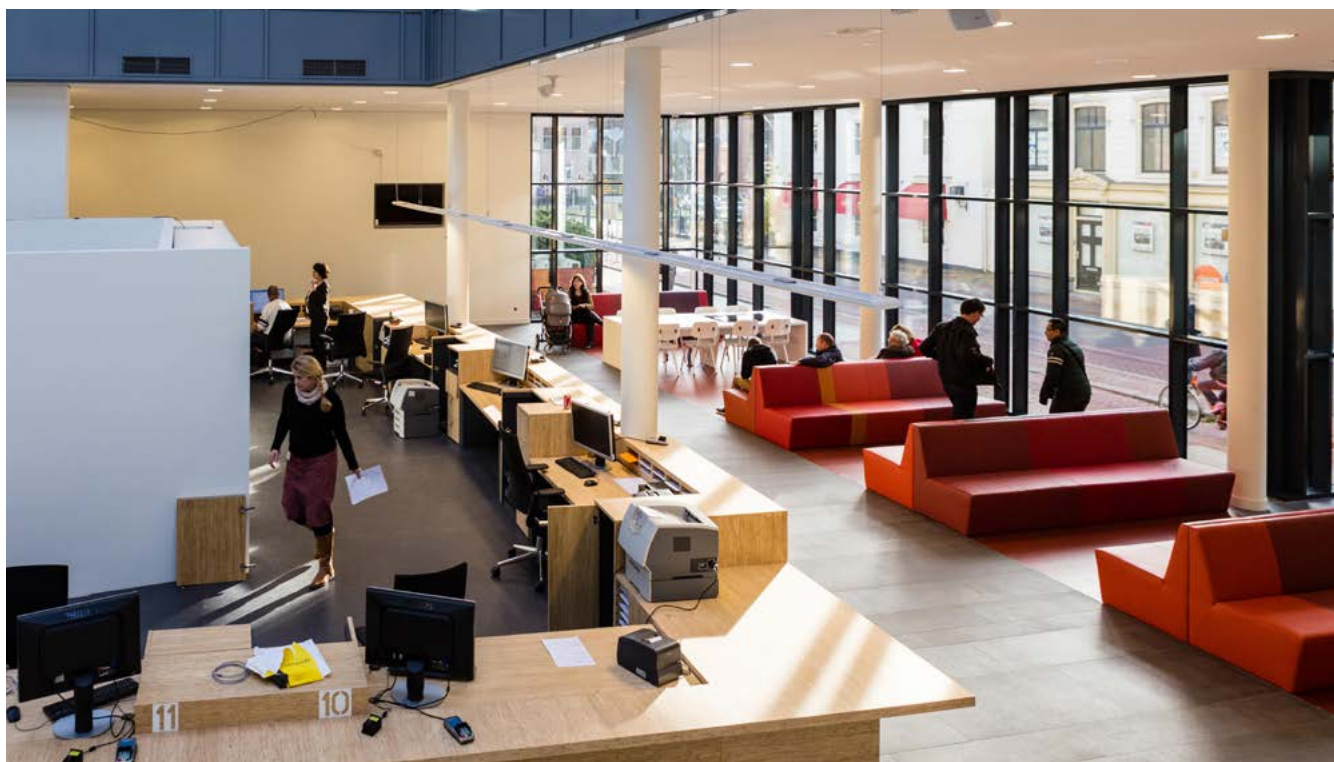
- Natuurlijk agenderen we ook ontwikkelingen die dichtbij zijn en ons werk en dienstverlening in 2018 zeker al gaan raken. Zoals inzet van apps en platforms; ontsluiten van open data, slim gebruik van (big)data en het digitaal archiveren van informatie. Bij alle technologische ontwikkelingen houden we ook oog voor digitale achterblijvers.
- Wij ondersteunen innovatieve initiatieven van burgers en initiëren ook zelf experimenten. Dat doen we door ook in 2018 als gemeente zelf challenges uit te schrijven, zoals afgelopen jaar de Challenge Innovatieve Dagbesteding en de Z-Battle. Of door aan te haken bij regionale proeftuinen.
- We maken slim gebruik van (big) data en stellen onze eigen data waar mogelijk veilig beschikbaar via een toegankelijk portaal, het kennisplatform Zeist. Burgers en ondernemers kunnen met deze open data zelf producten of diensten ontwikkelen. Zelf analyseren we als gemeente ook datasets om beleid te sturen, maatregelen te bepalen of te evalueren. In het centrum krijgen we bijvoorbeeld bezoekersaantallen steeds beter in beeld om zo de effecten van evenementen en werkzaamheden te analyseren.

■ Flexibele organisatie

- Wij ontwikkelen verder door naar een netwerkorganisatie. Medewerkers worden steeds flexibeler ingezet op werk en projecten. Het nieuwe werken en de ruimere openingstijden van ons gemeentehuis vragen ook een

ruimere inzet van onze medewerkers van bijvoorbeeld publiekszaken, servicedesk en ICT.

- We investeren in de verdere ontwikkeling van de medewerkers door voortdurend van en met elkaar te leren via de Zeist Academie en inspiratiebijeenkomsten.

Het nieuwe werken en de ruimere openingstijden van ons gemeentehuis vragen ook een ruimere inzet van onze medewerkers van bijvoorbeeld publiekszaken, servicedesk en ICT.

We bieden medewerkers uitdagende klussen in Zeist of bij een andere partner/gemeente zodat zij kunnen groeien en hun talent en ambitie goed tot hun recht komen.

- Als werkgever bieden we net als in 2017 minimaal twee banen extra aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en bieden we wederom circa 50 stageplaatsen en werkervaringsplaatsen, ook voor nieuwkomers.
- Wij investeren in de samenwerking met andere gemeenten in de regio, in het bijzonder met de gemeente Bunnik.
- Medewerkers worden uitgerust met moderne telefoons en laptops om hun werk goed te kunnen doen. Daarbij is veel aandacht voor het veilig gebruik van deze middelen.

Er worden in 2018 workshops gegeven voor medewerkers over informatieveiligheid om het bewustzijn daarvan te vergroten. Ook worden medewerkers getraind in het gebruik van sociale media en het omgaan met agressiviteit van inwoners, wat in elke situatie onacceptabel is.

■ Archiefvisie

Daaronder de volgende tekst: In juni 2017 is door de raad de Archiefvisie en het bijbehorende uitvoeringsplan vastgesteld. De archiefvisie geeft een richtinggevend perspectief op het omgaan met analoge en digitale

overheidsinformatie die de gemeente Zeist nu en in de toekomst ontvangt, creëert en beheert.

Het uitvoeringsplan beschrijft in zestien werkpakketten hoe we in de komende twee jaar deze ambitie gaan realiseren. Nu is de realisatie niet iets wat we er 'even' bij doen. Er is gedurende het programma tijdelijke inzet nodig om nieuwe instrumentaria – zoals het documentair structuur plan en een kwaliteitssysteem voor digitale informatie – op te bouwen. Structureel is er behoefte aan een 'records-manager': een adviseur die de ontwikkelingen binnen het archiefvak op de voet volgt, vorm geeft en slim verbindt aan de andere ontwikkelingen in Zeist.

■ **Wijkgericht werken**

We kijken naar lange termijn ontwikkelingen in de wijken zodat we tijdig, met onze partners en de wijkbewoners, integraal vraagstukken oppakken. Denk aan aanpassingen aan de openbare inrichting in verband met veiligheid, toegankelijkheid voor ouderen en mensen met kindwagens (beweegvriendelijke omgeving), voldoende ontmoetingsplaatsen en straatmeubilair dat ook de jongeren uitnodigt om actief te zijn.

Actuele maatschappelijke thema's als ondermijning, versterking burgerkracht, gezondheid, eenzaamheid, de effecten van langer thuiswonen van ouderen en mensen met een indicatie zijn ook onderdeel van het aandachts-

gebied van het wijkmanagement. De wijkmanagers zijn de 'Haarlemmerolie'.

■ **Dienstverlening**

- We breiden onze online dienstverlening uit en verbeteren deze. Denk aan het digitaliseren van het administratieve deel van het trouwproces, digitaal aangifte doen van overlijden en door de uitvaartondernemer zelf een afspraak inplannen voor de uitvaart.
- Het volledig geautomatiseerd afhandelen van een inschrijving/uitschrijving na verhuizing.
- We breiden dienstverlening aan huis uit voor diegenen die door een beperking niet in de gelegenheid zijn om naar het gemeentehuis te komen.
- We komen met een voorstel hoe we de publieksfunctie van de Publiekshal/het gemeentehuis kunnen versterken nu het aantal fysieke bezoekers afneemt. Er ontstaat ruimte voor nieuwe mogelijkheden.

Beleidsindicatoren

Formatie	5,93 FTE per 1.000 inwoners
Bezetting	5,49 FTE per 1.000 inwoners
Apparaatskosten	€ 386,70 per inwoner
Externe inhuur	€ 12,02 per inwoner
Overhead	9,7%
Ziekteverzuim	4,9%
Dienstverlening	Klanttevredenheid in Waarstaatjegemeente: 8

■ WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Ondersteuning organisatie	L	14.668	14.805	14.106	13.832	13.819	13.806
	B	575	1.184	985	743	738	738
	S	-14.093	-13.621	-13.121	-13.089	-13.081	-13.068
Programma Bedrijfsvoering	L	14.668	14.805	14.106	13.832	13.819	13.806
	B	575	1.184	985	743	738	738
	S	-14.093	-13.621	-13.121	-13.089	-13.081	-13.068

Toelichting op de budgetten

In 2017 staat incidenteel het saldo van de egalisatiereserve opleiding en loopbaanontwikkeling (€ 183.000) en het saldo van de egalisatiereserve ICT (€ 424.000) begroot.

Verder wordt het wisselende beeld aan zowel de baten- als de lastenkant veroorzaakt door ICT-investeringen (korte afschrijvingstermijn) die gedekt worden uit de egalisatiereserve, die ook op dit product begroot staat.

PROGRAMMA 11 FINANCIERING EN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

INLEIDING

Dit programma kent door het meer technische onderwerp een andere opbouw dan de voorgaande programma's. Voor de inhoudelijke kaderstelling wordt verwezen naar de [paragraaf Financiële positie](#).

WAT GAAT DIT PROGRAMMA KOSTEN?

EXPLOITATIE		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Beheer overige gebouwen en gronden	L	2.273	1.634	1.406	1.507	1.563	1.612
	B	2.141	1.164	1.196	1.196	1.196	1.196
	S	-132	-470	-210	-311	-367	-416
Treasury	L	3.018	489	313	279	296	324
	B	1.918	1.761	1.081	925	814	745
	S	-1.100	1.272	768	646	518	421
OZB woningen	L	426	423	432	432	432	431
	B	7.087	6.745	6.704	6.704	6.704	6.704
	S	6.661	6.322	6.272	6.272	6.272	6.273

Begroting 2018

Gemeente Zeist

INHOUDSOPGAVE

LEESWIJZER

2018
IN PERSPECTIEF

PARAGRAFEN
COALITIEAKKOORD

PROGRAMMA'S

BUDGET-
AUTORISATIE

VASTSTELLINGS-
BESLUIT

EXPLOITATIE (VERVOLG)		(BEDRAGEN X € 1.000)					
Lasten/Baten/Saldo per product		2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
OZB niet woningen	L	272	271	212	212	212	212
	B	4.701	4.831	4.802	4.802	4.802	4.802
	S	4.429	4.560	4.590	4.590	4.590	4.590
Belastingen overig	L	152	91	36	36	36	36
	B	637	719	716	716	716	716
	S	485	628	680	680	680	680
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	L	0	0	0	0	0	0
	B	91.687	83.812	91.580	91.827	91.955	92.087
	S	91.687	83.812	91.580	91.827	91.955	92.087
Overige baten en lasten	L	612	333	777	905	972	-751
	B	8.055	0	0	0	0	0
	S	7.443	-333	-777	-905	-972	751
Venootschapsbelasting (VpB)	L	12	50	50	50	50	50
	B	0	0	0	0	0	0
	S	-12	-50	-50	-50	-50	-50
Programma Financiering en algemene dekkingsmiddelen	L	6.765	3.291	3.226	3.421	3.561	1.914
	B	116.226	99.032	106.079	106.170	106.187	106.250
	S	109.461	95.741	102.853	102.749	102.626	104.336

Toelichting op de budgetten

Het verschil in lasten (€ 3,1 mln.) en baten (€ 8,5 mln.) tussen 2016 en de jaren daarna wordt veroorzaakt door de gewijzigde omslagrente. Dit is uitgebreid toegelicht in de begroting 2017.

In het taakveld Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds mist voor het jaar 2017 de uitwerking van de meicirculaire 2017 (€ 5,6 mln. extra). In de jaren 2018 e.v. is de meicirculaire 2017 wel in de cijfers verwerkt.

■ UITGANGSPUNTEN FINANCIËEL BELEID

Bij het ramen van de budgetten voor ongewijzigd beleid is het vigerende financiële beleid toegepast. Concreet houdt dit onder meer in:

- De jaarlijkse begroting wordt gepresenteerd in het perspectief van structureel sluitende meerjarenramingen (begrotingsjaar en 3 daarop volgende jaren).
- De begroting is opgezet naar constante prijzen op het prijsniveau van 2018. Dit betekent dat voor de jaren 2019 tot en met 2022 gerekend wordt met hetzelfde prijspeil als in 2018.
- Ter vergelijking zijn in veel tabellen realisatiebedragen over 2016 en begrote bedragen over 2017 opgenomen. De gerealiseerde bedragen 2016 stemmen overeen met de cijfers gebruikt voor de jaarrekening 2016. De begrote bedragen 2017 zijn de actuele budgetten op basis van raadsbesluiten per 1 augustus 2017.
- De prijsindex voor 2018 bedraagt – 0,6%.
- Voor de ontwikkeling van de loonkosten houden we sinds de begroting 2015 de percentages aan die in de meicirculaire worden gegeven. Daarbij is ook gekeken naar de toegepaste loonkostenindex in voorgaande jaren (het zogenoemde dakpansysteem), dat de gemeente Zeist ook voor de prijsindex hanteert. De loonkostenindex 2018 komt uit op 3,0% en is als volgt berekend:

Loonkostenindex

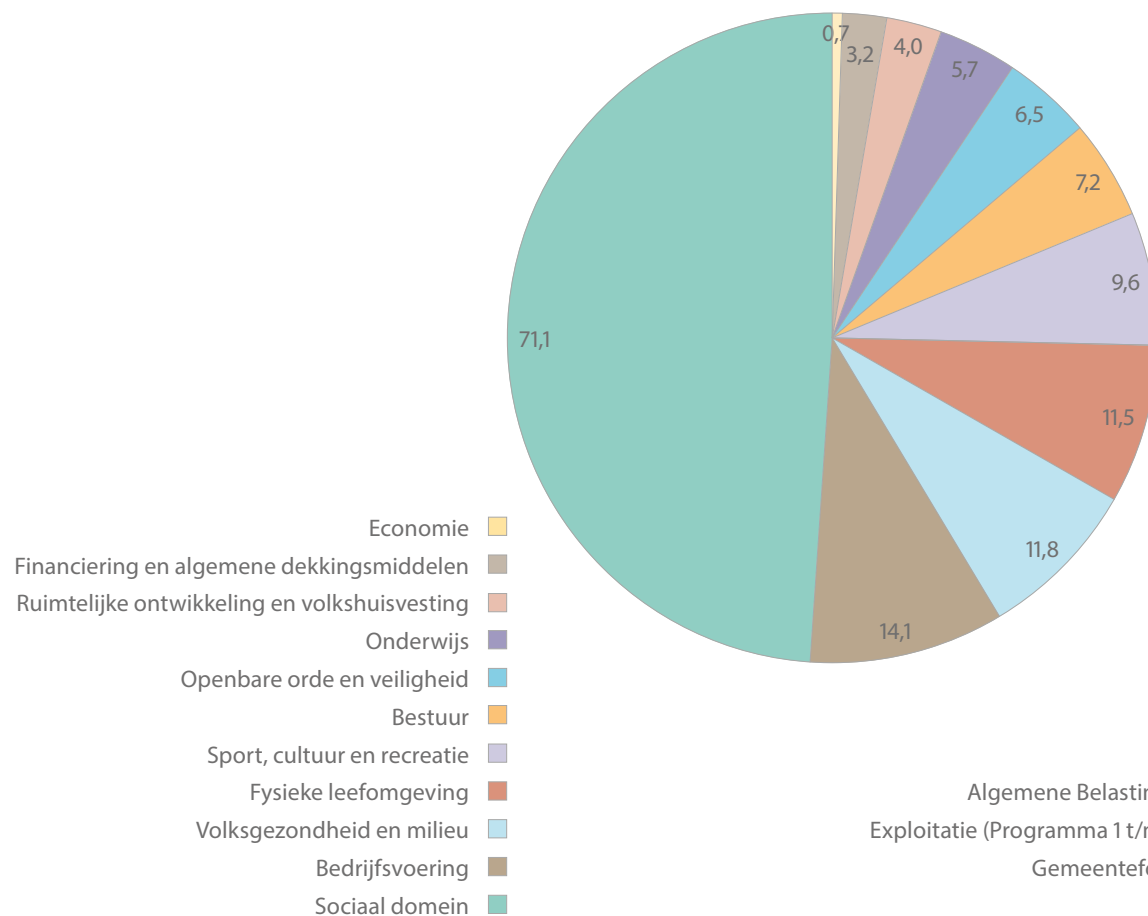
	2015	2016	2017	2018
Index gehanteerd in begroting	2,25%			
CPB/mei.circ. 2015	0,30%	2,00%		
Correctie bij begroting 2016	-1,95%			
Index begroting 2016		0,05%		
CPB/mei.circ. 2016	0,80%	1,90%	1,90%	
Correctie bij begroting 2017	0,50%	-0,10%		
Index begroting 2017			2,30%	
CPB/mei.circ. 2017	0,70%	2,30%	2,20%	2,40%
Correctie bij begroting 2018	-0,10%	0,40%	0,30%	
Index begroting 2018				3,00%

- Op de te verstrekken subsidies is eveneens de prijsindex van - 0,6% toegepast.
- In de begroting 2018 zijn de gevolgen van de meicirculaire 2017 verwerkt.
- Het percentage voor de renteomslag is 0,8%. Dit percentage wordt toegepast op alle activa in de gemeentelijke begroting, met uitzondering grond-exploitaties (0,86%). Meer informatie hierover is te vinden in de paragraaf Financiering in boek 2. Het gemeentebrede financieringsresultaat wordt toegevoegd aan de algemene dienst.
- In de meerjarenbegroting is jaarlijks € 361.000 gereserveerd voor onvoorziene ontwikkelingen en voor manifest worden risico's.
- Een aantal tarieven c.q. gemeentelijke belastingen is aangepast met de door de raad vastgestelde prijsindex van – 0,6%. Voor een aantal tarieven geldt 100% kostendekkendheid, en voor weer andere tarieven gelden bijzondere afspraken. Per tarief wordt de ontwikkeling weergegeven in de paragraaf Lokale heffingen in deel 2 van deze begroting.
- De overheadkosten van de gemeente zijn zichtbaar in een specifiek raadsprogramma ([programma 10 Bedrijfsvoering](#)). Dit betekent bij dat bij de overige programma's de lasten exclusief deze overheadkosten zijn opgenomen.
- Het financiële startperspectief van de begroting 2018 is gelijk aan het eindperspectief van de besluitvorming bij de kadernota 2018.

TOTALE BEGROTING

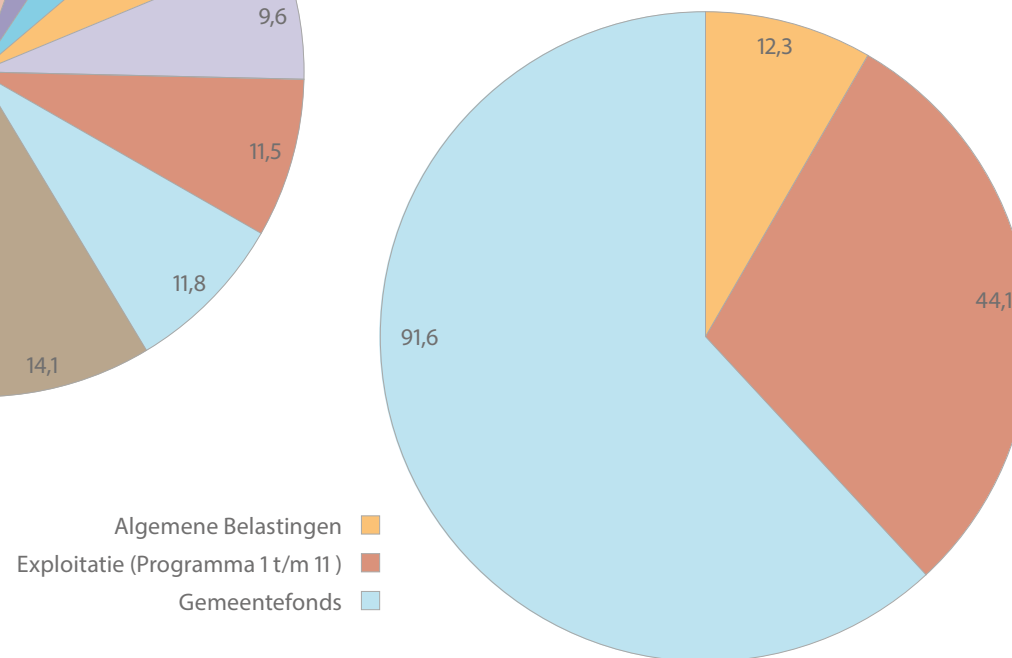
De verdeling van de totale lasten in 2018 (€ 145,7 mln.) over de programma's is opgenomen in onderstaande grafiek.

Begroting 2018 lasten
(totaal € 145,7 mln.)

In onderstaande grafiek is te zien hoe de totale lasten 2018 worden gedekt.

Begroting 2018 baten
(totaal € 148,0 mln.)

■ Algemene lokale heffingen

Onder de algemene lokale heffingen vallen de onroerendzaakbelasting, hondenbelasting, toeristenbelasting en precario.

Deze worden verder toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen in boek 2.

■ Exploitatie (programma's 1 t/m 11)

Uit de exploitatie volgen ook baten. Zie hiervoor de programma's 1 t/m 11.

■ Gemeentefonds

De meerjarenbegroting 2018 is, net als andere jaren en conform de richtlijn van onze toezichthouder, gebaseerd op de uitkomst van de meicirculaire van het gemeentefonds 2017. De uitwerking van het gemeentefonds op basis van de meicirculaire zorgt voor het volgende effect op het begrotingsaldo van de gemeente. Zie hiervoor verder hoofdstuk 2 in boek 2.

■ Exploitatieresultaat

De ramingen van de per saldo benodigde budgetten voor uitvoering van de programma's 1 t/m 11 zijn weergegeven in onderstaande tabel. Dit saldo wordt het exploitatieresultaat genoemd.

Voor inzicht in de ontwikkeling van de saldi zijn ook de saldi van de jaarrekening 2016 en de saldi van de lopende begroting 2017 (peildatum 1 augustus 2017) weergegeven.

ALGEMENE LOKALE HEFFINGEN							(BEDRAGEN X € 1.000)
Opbrengst per belasting	2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting	
Onroerende-zaakbelasting	11.787	11.576	11.506	11.506	11.506	11.506	
Hondenbelasting	380	381	378	387	378	378	
Toeristenbelasting	329	312	310	310	310	310	
Precario	80	129	128	128	128	128	
Opbrengt lokale heffingen	12.576	12.398	12.322	12.331	12.322	12.322	

EFFECT GEMEENTEFONDS OP BEGROTINGSALDO					(BEDRAGEN X € 1.000)
	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting	
Mutaties meicirculaire met effect op saldo	2.112	2.119	1.918	1.923	
Verrekening met stelpost irreëel accres/inflatie	661	390	1.131	750	
Totaal effect op begrotingsaldo	2.773	2.509	3.049	2.673	

EXPLOITATIERESULTAAT		(BEDRAGEN X € 1.000)				
Programma	2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
1 Openbare orde en veiligheid	-6.200	-6.303	-6.236	-6.260	-6.232	-6.207
2 Fysieke leefomgeving	-9.402	-9.161	-8.263	-8.218	-8.243	-8.219
3 Economie	-372	-262	-267	-252	-252	-252
4 Onderwijs	-6.652	-5.125	-5.114	-4.879	-4.878	-4.887
5 Sport, cultuur en recreatie	-8.085	-7.490	-7.094	-6.680	-6.247	-6.376
6 Sociaal domein	-48.633	-50.533	-52.901	-52.326	-50.997	-51.088
7 Volksgezondheid en milieu	-1.131	-2.556	-858	-568	-629	-594
8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	-3.283	-2.419	-847	-822	-821	-811
9 Bestuur	-5.770	-5.865	-5.879	-5.799	-5.744	-5.795
10 Bedrijfsvoering	-14.093	-13.621	-13.121	-13.089	-13.081	-13.068
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	109.461	95.741	102.853	102.749	102.626	104.336
Totaal	5.840	-7.594	2.273	3.856	5.502	7.039

Na het verwerken van de begrote stortingen in en onttrekkingen aan reserves wordt vanuit het exploitatieresultaat het financieel resultaat berekend. Dit financieel resultaat vormt het overschot/tekort van de gemeentelijke begroting (of jaarrekening) in het betreffende jaar, oftewel het begrotingssaldo.

SALDO VAN DE BEGROTING		(BEDRAGEN X € 1.000)				
Omschrijving	2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Begrotingsresultaat voor mutaties	5.840	-7.594	2.273	3.856	5.502	7.039
Storting in Reserves(-)	-46.890	-15.481	-4.817	-5.092	-5.223	-6.979
Onttrekking aan Reserves (+)	46.198	23.757	8.064	7.425	5.783	5.690
Saldo	5.148	682	5.520	6.189	6.062	5.750

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in de jaren 2018 tot en met 2021 (planperiode) per saldo € 4,9 miljoen wordt onttrokken aan het vermogen (de reserves van de gemeente).

BUDGETAUTORISATIE

INLEIDING

In dit hoofdstuk treft u de budgetten aan, zoals de raad die kaderstellend autoriseert. In overeenstemming met het dualisme, stelt de raad de budgetten op programmaniveau vast, de lasten en de baten. Het gaat dan om de exploitatiebudgetten en de investeringsbudgetten. De raad autoriseert de budgetten voor 2018 via deze begroting. Binnen deze budgetten is het college geautoriseerd de begroting uit te voeren. Het college kan binnen het kader van de programmabudgetten zelf de onderverdeling in de budgetten per product vaststellen en indien nodig wijzigen. Wanneer de budgetten op programmaniveau wijzigen (ook als baten en lasten budgetneutraal stijgen of dalen), ligt de bevoegdheid bij de raad.

De rapportages en verantwoording kennen eenzelfde verdeling: programmaniveau voor de raad, productniveau voor het college. Dat in deze begroting en in de rapportages de informatie gebundeld (op product- en programmaniveau) is opgenomen, verandert niets aan de formele (budgettaire) bevoegdheden van raad en college.

Autorisatie exploitatiebudgetten per programma

De lasten en baten (beide per programma) in de kolom 2018 vormen de kaderstellende budgetten voor de uitvoering

van deze begroting. De lasten en baten in latere jaren zijn ter informatie opgenomen, zodat duidelijk is hoe het bestaande beleid zich financieel meerjarig vertaalt. De formele autorisatie en dus de mogelijkheid deze meerjarige budgetten te gebruiken vindt niet plaats in de begroting 2018. Die volgt bij latere begrotingen.

EXPLOITATIEBUDGETTEN PER PROGRAMMA		(BEDRAGEN X € 1.000)			
Programma	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting	
1 Openbare orde en veiligheid	6.462	6.486	6.458	6.433	
2 Fysieke leefomgeving	11.499	11.454	11.479	11.455	
3 Economie	679	680	680	680	
4 Onderwijs	5.658	5.423	5.422	5.431	
5 Sport, cultuur en recreatie	9.599	9.284	8.901	9.030	
6 Sociaal domein	71.062	70.487	69.158	69.249	
7 Volksgezondheid en milieu	11.770	11.930	12.257	12.496	
8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	4.415	4.390	4.368	4.335	
9 Bestuur	7.210	7.130	7.075	7.126	
10 Bedrijfsvoering	14.106	13.832	13.819	13.806	
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	3.226	3.421	3.561	1.914	
Totaal budget lasten	145.686	144.517	143.178	141.955	

EXPLOITATIEBUDGETTEN PER PROGRAMMA		(BEDRAGEN X € 1.000)			
Programma	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting	
1 Openbare orde en veiligheid	226	226	226	226	
2 Fysieke leefomgeving	3.236	3.236	3.236	3.236	
3 Economie	412	428	428	428	
4 Onderwijs	544	544	544	544	
5 Sport, cultuur en recreatie	2.505	2.604	2.654	2.654	
6 Sociaal domein	18.161	18.161	18.161	18.161	
7 Volksgezondheid en milieu	10.912	11.362	11.628	11.902	
8 Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	3.568	3.568	3.547	3.524	
9 Bestuur	1.331	1.331	1.331	1.331	
10 Bedrijfsvoering	985	743	738	738	
11 Financiering en algemene dekkingsmiddelen	106.079	106.170	106.187	106.250	
Totaal budget baten	147.959	148.373	148.680	148.994	
Totaal exploitatieresultaat (baten -/- lasten)	2.273	3.856	5.502	7.039	

Behalve de baten en lasten per programma, autoriseert de raad eveneens de in deze begroting opgenomen stortingen en onttrekkingen aan reserves. De stortingen en onttrekkingen aan de reserves vallen binnen de kaders die de raad over deze reserves heeft vastgesteld.

SALDO VAN DE BEGROTING		(BEDRAGEN X € 1.000)				
Omschrijving	2016 realisatie	2017 begroting	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Begrotingsresultaat voor mutaties	5.840	-7.594	2.273	3.856	5.502	7.039
Storting in Reserves(-)	-46.890	-15.481	-4.817	-5.092	-5.223	-6.979
Onttrekking aan Reserves (+)	46.198	23.757	8.064	7.425	5.783	5.690
Saldo	5.148	682	5.520	6.189	6.062	5.750

■ Autorisatie investeringen

De raad autoriseert de geplande investeringen voor 2018. De investeringen van de latere jaren zijn ter informatie bijgevoegd. Het grootste deel van de geplande investeringen zijn vervangingsinvesteringen. De rente- en afschrijvingslasten van deze investeringen maken deel uit van de exploitatiebudgetten en zijn daarmee van dekking voorzien.

Uitgaven voor onderhoud (soms net zo omvangrijk als investeringen) mogen niet worden geactiveerd en zijn volledig opgenomen in de exploitatie. Investeringen ten behoeve van de onderwijshuisvesting worden jaarlijks separaat via het Integraal Huisvestingsplan aan de raad voorgelegd. De dekking van deze investeringen wordt gevormd door de bestemmingsreserve Huisvestingsvoorzieningen onderwijs.

(VERVANGINGS)INVESTERINGEN	(BEDRAGEN X € 1.000)			
	2018 begroting	2019 begroting	2020 begroting	2021 begroting
Investeringsbedragen				
Vervangen toplaag veld 1 Saestum	0	0	50	0
Totaal Sport, cultuur en recreatie	0	0	50	0
Progr. sociaal en leefbaar Kerckebosch	77	77	77	0
Totaal Ruimtelijke ontwikkeling en volkshuisvesting	77	77	77	0
Vervanging zitplaatsen aula begraafplaats	0	50	0	0
Totaal Volksgezondheid en milieu	0	50	0	0
Totaal investeringen	77	127	127	0

■ VASTSTELLINGSBESLUIT

De Raad van de gemeente Zeist,
gezien vorenstaande begroting over het jaar 2018 van haar gemeente;

gelet op artikel 191 van de Gemeentewet,

besluit

deze Programmabegroting vast te stellen.

Zeist, 07 november 2017 (datum)

Griffier

Voorzitter